28րդ ՏԱՐԻ Թիւ 7549 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1911 ՇԱԲԱԹ 4 Mars 1911 28me année N. 7549

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ

Կ. Պոլիս Գալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

Ազգին Օրաթերթը

10 PARAS

آرەولق
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Վարդանանց տօնին առթիւ տրուած ներկայացումները, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ալ փոխանակ սրտերը յուզելու, ամենուն ծիծաղը շարժած են։ Եւ ասիկա շատ բնական բան մըն է։ Ողբերգութիւն մը աղէկ գրուած և զարդարուն բեմի մը վրայ՝ կարող դերասաններու կողմէ ներկայացուելու է որ բան մը արժէ, մինչդեռ մեր բոլոր Վարդան Մամիկոնեաններու ներկայացումներն ալ զուրկ են այդ երեք էական յատկութիւններէն, այնպէս որ մեր ազգային հերոսը, ամէն տարի, հայկական բեմերու վրայ, նորանոր պարտութիւններու կը մատնուի, իբրեւ հեղինակ կամ դերասան ծպտուած առաւել կամ նուազ Ցազկերտներու կողմէ։

Իրա՛ւ է որ բարեմիտ ժողովուրդը, որ ազգասիրական տարեկան եռանդէն մղուած՝ փութացած է թատրոն, շատ խստապահանջութիւն ցոյց չի տար և՝ փոխանակ յուզուելու՝ խնդալով հանդերձ, խանդավառութեամբ կը ծափահարէ ամէն անգամ որ խաւաքարտէ սաղաւարտով ու փայտէ նիզակով հայ զօրավար մը ներս մտնելով՝ հազարաւոր պարսիկ դիակներու դաշտին մէջ փռուած ըլլալուն աւետիսը կուտայ, առանց փոյթ ընելու որ իր տաբատը վար իյնալու վրայ է և մօրուքը չէ փակած կզակին։

Ցետոյ խօսքեր կան որ անկարելի է չծափահարել. օրինակի համար.

— Հայրենիքի համար մեռնիլը անմահանալ է։

— Շուշանի՛կ, այս սուրը իր պատեանը չպիտի մանէ՝ մինչեւ որ յետին Պարսիկը Հայաստանի հողէն դուրս չելլէ։

Եւ կամ՝

— Անկցի՛ Ցազկերտ բռնաւորը, անկցի՛ մատնիչ Վասակը, կեցցէ՛ քաջն Վարդան Մամիկոնեան, կեցցէ՛ Ռշտունեանց իշխանը։

Ասոնց ամէնը աղէկ, բայց երբ այդ վայրկեանին հանդիսական մը իր քովինին կ'ըսէ.

— Ծօ՛, Ցովսէփ կաթողիկոսը նայէ՛ փաչային կապիչը կ'երեւայ կոր...

Կարծես ներկայացումը շատ բան կը կորսնցնէ իր պատկառազդեցիկ հմայքէն և Վարդանանց դիւցազուններու ուրուականները կը սրտմտին իրենց գերեզմաններուն մէջ։

Կարճ խօսքով, եթէ Վարդանանց տօնին առթիւ սարքուած ներկայացումները շահաբեր են դերասանական խումբերու համար, երբեք պատուաբեր չեն կրնար համարուիլ մեր ազգային արժանապատուութեան և հերոսներու յիշատակին համար։

Արդեօք կարելի չէ՞ դարման մը խորհիլ այս մասին։

Ինչո՞ւ չէ, եթէ քիչ մը բարի կամեցողութիւն ունենանք։

Նախ՝ պէտք է Վարդան Մամիկոնեանի նուիրուած թատերախաղ մը պատրաստել, որուն մէջ յարգուած ըլլան պատմական ճշմարտութիւնները և թատերական պահանջումները և միանգամայն գործը ունենայ գեղեցկագիտական ու գրական արժէք։ Ասիկա անկարելի չէ, եթէ տիպար Վարդան Մամիկոնեանի թատերախաղի մը պատրաստութիւնը յանձնուի մէկ քանի կարող հեղինակներու։

Ցետոյ, հարկ է սորվիլ մեր դերասանները որ այսպիսի հանդիսաւոր ներկայացում մը տալու առեններ քիչ մը ջանք ու աշխատութիւն զոհեն, ինքզինքնին լաւ մը մարզեն, դերերնին սորվին ու այնպէս ելլեն թատերաբեմ, որպէսզի երբ Վարդան Մամիկոնեան արդար ցասումով մը գոչէ Վասակի երեսին՝ «Թշուառակա՛ն, դաւաճա՛ն, ինչպէս քու հայրապետ եղբայրներդ մատնեցիր Ցազկերտի», միւսը չպատասխանէ. «Աղէկ, հանգիստ, դո՞ւք ինչպէս էք։»

Եւ վերջապէս նկատի առնելու կէտն է թատերական յարդարանքը, մանաւանդ այդպիսի պատմական տեսարաններու մէջ, և այս ալ մեծ խնդիր մը չէ, եթէ մարդ քիչ մը ճաշակ և կամք ունենայ։

Ահա՛ այս երեք պայմաններով միայն կրնանք փրկել Վարդան Մամիկոնեանի ու իրեններուն պատիւը որ տարուէ տարի վտանգուելու վրայ է, այնպէս որ օր մը պիտի հասնի ուր մեր ազգային մեծ հերոսէն ուրիշ բան չպիտի մնայ՝ այլ միայն ծիծաղաշարժ հալիտ մը, երեսը ալիւր քսած տեսակ մը Բալեաջօ...։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ ԷՋԵՐ

„ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆԻ ՍԻՐԱՅԻՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ"

Քննադատութիւնը՝ քննութեամբ դատելն է։ Անպատճառ այդ տիտղոսին տակ քանդիչի ցամաք հաճոյքը պէտք չէ ունենալ։ Քննադատութիւնը խածնել պիտի չի նշանակեր անշուշտ։ Գրագիտութիւնը ազդեցութիւններու խուռնամբոխութիւնը կամ հին անցքերու յիշատակութիւնն ալ չէ պարզապէս, այլ այն արուեստն է, զոր բանագոզիկ բեռնաւորումներով կարելի չէ խուսացնել։ Տեսակ մը ինքնածին աւանդ է, անծանօթ կարողութիւն մը, որ ստիպուած է ծանօթ կարողութեան մը հետ բեղմնաւոր հետեւանքներ առաջ բերել։ Այս քննադատական էջերով կը ներկայացնենք Եղիայի սիրային նամակներուն ոգին։ Եղիայի մասնամասնութեանը հաւասար երաշխիք մը չէ սիրագիրքը։ Բնարական ելեքտրահոս եռբեժառուք մը թէեւ կ'ընդլայնուի, սակայն ընդհանուր գծերուն մէջ երեւան կուգայ ազնուական հայ մը, տոհմիկ քաղցրութեամբ։

Անոնք որ անձնապէս կը ճանչնան Եղիան, ծանօթ են որ մասյլ բանաստեղծը իր տոհմային չափազանց քաղաքավար շեշտերուն կը խառնէր արեւմտեան քաղաքավարութիւնը։ Նոյն այս վերապահումները կը շեշտուին իր սիրային նամակներուն մէջ։ Հրանտ Նազարեան, —մին՝ գրագէտին ամէնէն անկեղծ բարեկամներէն— ազնիւ գաղափարը ունեցած է անոր սիրային նամակները հատորով մը հրատարակելու։ Գրքին առաջաբանին մէջ, Պր. Նազարեանի սա ճշգրիտ յայտարարութիւնը կը տեսնենք, առարկայական մերձեցումով մը.— «Եղիա իբր իտէալապաշտ ու հեռամոլ տեսանող հոգի՝ կը սիրէր Կինը իր բացակայութեան մէջ, անոր անըլլացած, յիշատակի ձեւին մէջ։ Հեռաւորութիւնն էր որ կը ստեղծէր գեղեցկութիւնը իրեն համար։ Կը սիրէր Կինը երբ ան իրեն չէր որ կը նայէր, բայց երբ ան իր հմայուած բիբը կը սեւեռէր Եղիային գեղեցկապաշտ հոգիին, Նիրվանայապաշտ մենակեացի գլուխը ակամայ շարժումով մը կը հակէր դէպի աջ, դէպի Պարա՛պը»։ Սիրային նամակներուն գալով, անոնք ունին իրենց բացարձակ անկեղծութիւնը, արագ խնամքով։ Եղիա որչափ որ արագ արագ գրող մը եղած է, սակայն մէկ մանրակրկրութեան մէջ նկատի առած է ինչ որ մէկ ժամէն ուրիշ մը պիտի չի կրնար ընել։ Հատուածներ կան, որով կը տարուին քնարերգութեան բարձրագոյն սահմաններուն վրայ. — «Ընթերցայ նամակդ, Ցանաքի նման՝ կրկին ունէր երես այն, մթին՝ մին ու պայծառ միւսը»։ Այսպէս, — «շատ ժամանակէ ի վեր ծեր եմ արդէն, մեկդին կլիւք կը բոցավառիմ, կ'ուզեմ ակռաներս իրենց մարմնոյն մէջ անցընել, կ'ուզե՛մ իրենց բերնին մէջ ասաղ լեցնել, կ'ուզե՛մ իրենց ծիծերուն ծայրին լուցկիքս վառել և իրենց խիտ գիսակն հրդեհել»։ Եղիա հանճարեղ է սա տողերուն մէջ.— «Եւ եթէ թողուս երբեք զոս սեւ հագուստ, առաւօտ մը պիտի տեսնես Արշալոյսն՝ հագած քու թողած սեւ հագուստ. այդ առուերն զարեղերս պիտի ծածկէ»...։ «Շէնքին վրայ, երբ տեսնեմ բոցերն՝ որք կատաղի ոգիներու նման յարձակին ճարտարապետական հրաշակերտին վրայ և լիզելով յափշտակեն իր հինթեղ հրաշագեղ անդամներն, ողջ ամբողջութիւնն նախկին կնոջ մ' իրանին արտափայլումն էր գոցցես»։ Եղիա ունի ժամանակակից դատութիւններ, հեգնութիւններ։ Գրիգոր Օտեանի հազին իրեն տուն կուտայ. «Օտեանին ձայնն է, նորա սրտին որ աւելի զգացումներ ունէր քան անտառ մը չունի տերեւներ»։

Բնարական անկուշտ արբեցողութիւն մըն է քացախի վրայ գրի առած նամակը. «Քացախ կար գրպանս, այն քաղցր համբոյական քացախն՝ որ անդրադոյն արեւելեան բուրմանց հետ անդրադոյն արեւելեան երազներ ալ կը բերէ։ Պահ մը գրպանէս հանեցի սրուակիկս, հոտոտեցի, և վերստին գրպանս դրի։ Լաւ չէի գոցած սրուակին բերան, և սրտիս վրայ բան մը կը զգայի. կ'այրէր կուրծքս հեշտօրէն։ Ինչ ազդեցութեամբ էր՝ կը հարցնէի ես ինձ։ Եւ կուրծքս կ'այրէր, կ'այրէր հեշտօրէն, զգացի փափկագոյն կուրծքի մը ճնշմամբ։ Մոռցած էի սրուակն, և յիշեցի նամակն, յիշեցի նամակդ, զոր կուրծքիս վրայ Պէօյիւքտէրէ կը տանէի՝ Պէօյիւքտէրէի լուսնի լուսով զայն կարդալու համար։ Ձեռքս ծոցս դրի. ձեռքս ալ սկսաւ այրել. մատանցս տակ եկաւ սրուակիկն, և մոռցայ նամակդ»։ Եղիայի սիրոյ նամակներուն մէջ ամէնէն բնատիպ և պատուական էջերէն կը համարուին քացախի և աւանակի վրայ գրուածները, այս վերջինէն տողանցքներ.— «Դպրոցէն վերադարձիս՝ անհամբեր սպասն ուղղակի կը վազէի. չեմ ամաչեր խոստովանելու զայս, մանաւանդ կարդալէ յետոյ Վիքթոռ Իւկոյի մէկ սքանչելի հատուածն՝ ուր կը հաստատուի խմբերն չորքոտանեաց մարդոց վրայ առաւելութիւնն, մանաւանդ կարդալէ վերջ Բօլ Հէյզի Աւանակն։ Ա՛հ, միայն Վերթեր կարդացած ժամանակ այնքան ջերմ արտասուք թափած եմ որքան երբ ընթերցայ գերման սիրուն վիպասանին այն փոքրիկ-մեծ-գլուխ-գործոցն՝ Աւանակն։ Իմ էշուս վրայ ալ լացի միանգամայն։ Եւ գիտե՞ս, Սրբուհի, ո՛ւմ հետ կ'ուզէի երես երեսի հանգչիլ տապանին մէջ. ո՛չ քեզ հետ՝ որպէս տեսած եմ խորհրդաւոր երազիդ մէջ, — այլ իմ իշուս հետ»։

Եղիայի արտասովոր մտածումները, իրենց անհեթեթութեան սահմանին մէջ անգամ պարտկուիլ, արդարանալ գիտեն։ Իր սիրագիրքը յետ մահու տպուած երկերուն եղերականութիւնը ունի։ Անշուշտ այս կարգի երկ մը կենդանութեան մը միջոցին կարելի չէր լոյս ընծայել։ Սէրը՝ մահուան հետ մէկ խորհուրդ հագնելու էր։ Եղիա պիտի մնայ անջատ գրականութեան վարպետ մը, քանի որ իր սիրագիրքը ևս ամբողջական կնիք մը չունի։ Անհաւասարակշռութիւնը հեղինակին կատարած անջատ գրականութեանցը մէջ շատ անգամ նպաստած է, թոյլ չտալով իրեն որ միօրինակ ըլլայ։ Այսպէս երբեմն ակամայ թոյլութիւններու քով ունեցած է խիստ բացառիկ էջեր։

Լ. ԷՍԱՃԱՆԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ
ՀՈՂԱՅԻՆ ԳՐԱՒՄԱՆՑ
ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ

Դ. ԵԿԵՂԵՑԱՊԱՏԿԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐ

1. Տիարպէքիր. Լճէ.— Մակարայեցւոց վանուց կալուածներ վանքին կից 5 արտեր, 2 ջրաղաց, 1 անտառ՝ 50,000 կանգուն, և Լճէի շրջակայ գիւղերուն մէջ 14 կտոր արտեր. ամէնքն ալ գրաւուած են բռնութեամբ գլխաւորաբար Անթախցի Նէճէին քէհեայի և այլոց կողմէ 1896ին։

2. Տիարպէքիր Բալու.— Հաւաւ գիւղի Բաղրաշնայեաց վանքի հողեր 1896էն ի վեր Շէրիֆ Սայիտ և Քիւչիւք գրաւած են բռնութեամբ. Հայերը դատարանով շահած են, բայց որոշումը բեկանել տրուած է։

3. Տիարպէքիր. Չնքուշ.— Սիրահոյեաց վանքին սեփական հողեր, մեծ արտ, պարտէզ, 500 ոսկւոյ արժողութեամբ, բռնութեամբ գրաւած են քիւրտերը։ Դատարանով Հայերը շահած են, բայց կառավարութիւնը աճուրդի հանած ըլլալով, ցարդ վեց արտ ծախուած է։

4. Բաղէշ. Սղերդ.— Շիրուան Տէրէք Ս. Էջմիածին եկեղեցւոյ սեփական 1 պարաբակ, 3 արտեր, 1 խնձորի արտ, առաջինները 1903ին և վերջինը 1908ին բռնութեամբ գրաւած են Մուհամմէտ Նիժքօ, Եուսուֆ պէյ և Մոլլա Ապտուլրահիմ։

5. Բաղէշ. Սղերդ.— Քիւֆրա գիւղին եկեղեցւոյ սեփականութիւն 4ու կէս արտ 14 քիլօ սերմ պարունակող, բռնութեամբ գրաւած են Սիւլէյման էֆ. Ապտուլլահ և Արիֆ պէյեր։ Կալուածագիր ունին։

6. Բաղէշ. Սղերդ.— Տէրէք Ս. Էջմիածին եկեղեցւոյ 3 արտ բռնի կերպով գրաւած են 1905ին Գորմասցի Խալիլ պէյ և Նիօվանցի Ապտուլրահման։

7. Տիարպէքիր. Սեւերէկ.— Ալիֆիւնար գիւղի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյն սեփական 13 արտեր 192 արտավար և մէկ տուն 2 արտավար բռնի կերպով գրաւած են Հաճի Էմինզադէ Օսման Միւֆթիզադէ Հիւսէյին և Իբէջօղլու Մուսթաֆա 1895ին։

8. Տիարպէքիր. Չնքուշ.— Տիւզօպայի մէջ Ս. Աստուածածին վանքին ջուրերը գրաւած են Թէքէլի Հասան, Նայէֆ, Սէքքելի Ապտուլլահ Օսման են. Նոյնպէս մէկ արտ բռնութեամբ գրաւած է Թէքէլի Շէյխ Հասան։

9. Երզնկա. Տանձիկ.— Ս. Թադէոս վանքին 6 տուն 50.000 ղրշ. արժէքով 1904ին բռնի գրաւած է Տէրսիմցի Պաքօ, իսկ 28 արտ մէկ անտառ՝ 10 000 տօնիւմ, 2 բակ, 1871ին գրաւած են զանազան բռնապետներ։

10 Երզնկա.— Ս. Թորոս վանքին մէկ անտառը 5000 տէօնիւմ 1871ին և Ս. Լուսաւորիչ վանքին 5 արտ 5040 տէօնիւմ բռնութեամբ գրաւած են զանազան բռնաւորք։

11 Երզնկա.— Ս. Ցակոբայ վանքին սեփական ջուրը 3000 ղրշ. արժէքով 1893ին բռնութեամբ գրաւած են քիւրտերը։

12. Երզնկա.— Բոլամորի Գուլիճան գիւղի Հայ եկեղեցւոյ վազ 1 ջրաղացը որ կալուածագիր ալ ունի բռնութեամբ գրաւած են դրացի Քիւրտերը։

13. Երզնկա.— Ապուշտայ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ 300 տէօնիւմ արտերը 50,000 ղրշի արժողութեամբ 1893ին բռնութեամբ գրաւած են Ալըրտէքէլէրք։

14. Երզնկա.— Խնձորիկ Ս. Թորոս վանքի սեփական 3 արտեր 6 տէօնիւմ, 1200 ղրշի արժէքով 1885ին բռնութեամբ գրաւած է Ղուզուճանցի Թէժէր։

15. Պալապան գիւղի եկեղեցւոյ սեփական դպրոցը 10.000 ղրշի արժէքով բռնի կերպով գրաւած է Պալապանցի Նէչիպ։

16. Երզնկա.— Բոլամորի Տաճրակ գիւղի Մեծն Ներսէս վանքին սեփական 4 տէօնիւմ 1 արտը 600 ղրշ. արժէքով գրաւած է Գիրալի Պէրպէր օղլու Մահմուտ 1896ին. իսկ նոյն վանուց սեփական արտերն և ջուրն 10 տէօնիւմ, 50,000 ղրշի արժէքով գրաւած են 1897ին Գիւր գիւղացիք։

17. Կարին. Սիվշըլի.— Ս. Լուսաւորիչ վանքի սեփական 30 արտ 250 տէօնիւմ, մուհաճիրները գրաւած են։ Հայոց սեփականութիւն ըլլալը հաստատուած է Պիտայէթի իլամով. Նոյն վանքին մէկ աղօրեւորը բռնի կերպով գրաւած է Թասմաճօրի Շէրէֆ էֆէնտին պէյը։

18. Կարին, Թոփթա.—Կարմիր վանքի սեփականութիւնը եղող 5 արտ 200 տէօնիւմ, 1 մարգ 63 տէօնիւմ, 1890—1904 զանազան բռնաւորք գրաւած են. Թափիւները հայոց քով կը մնան, և անոնց գործը դատի ինկած է։

19. Կարին Հինձք.— Կարմիր վանքի սեփական 3 արտեր 60 տէօնիւմ 1907ին և 1895ին գրաւած է բռնութեամբ Շապան Իպրահիմ էֆ.։

20 Կարին Հինձք.— Գերեզմանատան սեփական երեք գետին Քիւչիւք Միւտիր պէյ։

21 Կարին Հինձք.— Մատուռի սեփական 2 գետին Ճեվտի պէյ։

22. Կարին. Նորշէն.— Եկեղեցւոյ սեփական 1 գետին Մահմուտ պէյ։

23. Կարին. Թուանջ.— Եկեղեցւոյ սեփական 1 գետին՝ Գալինկ անուն Թուրք մը բռնութեամբ գրաւած է։

24. Կարին. Թուանջ.— Գերեզմանատան սեփական 1 գետին բռնի գրաւած է Մուսթիլ օղլու Հիւսէյին։

25. Կարին Կէչ.— Եկեղեցւոյ սեփական 1 գետին բռնի գրաւած է Ղալպան էֆէնտի։

26 Կարին. Պարիճէն.—Եկեղեցւոյ սեփական 1 Մարագ՝ Փաշա պէյ։

27 Կարին. Ուղտաձոր.— Եկեղեցւոյ սեփական 1 արտ Լազ Սիւլէյման։

28 Կարին. Մուշուրկա.— Եկեղեցւոյ սեփական 1 գետին՝ Պազալպաշլը Խալա օղլու բռնի գրաւած են։

29 Կարին. Աղվերան գիւղ, Կարնոյ Սանասարեան վարժարանին սեփական բռնի գրաւած են Եանեա օղլու Մէհմէտ և ժառանգորդները։

30. Կարին. Դերջան—Խաչգիւղ Եկեղեցւոյ սեփական 1 արտ 10 տէօնիւմ, 1 մարգագետին 50 տէօնիւմ 250 լիրա արժէքով գրաւած են բռնութեամբ 1885ին, Ալի Հայտար Րիւսթէմ և Նուսուֆ։

31. Պայազիտ. Նուրուզգիւղ.— Ս. Ցովհաննու վանքին կալուածի մասը բռնի գրաւած է Քիւլթանեցի Շէյխ Հասանի կողմէ։

32. Վան. Վարագ Սոլախանէ գիւղ.— Վարագայ վանքին սեփական ընդարձակ հողերը գրաւած են բռնութեամբ Դարպասախանէ և Սաաօ. Թէմիզին ի նպաստ վանքին վճռուած, բայց գործադրութիւնը անորոշ թողուած։ Իլամի թուականն է 1904 Ցունիս 15։

33. Վան. Արճէշ.— Մեծոփայ վանքի սեփական ագրակ փականներ Խաչերով գիւղի ագարակներ և հողեր բռնութեամբ

„ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ Թիւ 30

ՀԱՆՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՐՕՆՔՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հեղինակ Ն. ՍԻՄՈՆ

«Փիլիսոփաները շատ մը բաներու վրայ վիճած են, բայց երբեք այնքան առատօրէն՝ որքան պարտականութիւններու վրայ։ Ասիկա հարց մըն է որով ամէնքն ալ զբաղած են։

«Պարկեշտութիւնը ինքնին գովելի է, նոյն իսկ եթէ մութը միայն և ոչ ոք իրեն խօսքը ընէ։

«Արդարութեան առաջին նշանն է մարդու վնաս չընել։ Պէտք է գիտնալ իր նշանը պաշտպանել։

«Մեզի նախահայրերու ընծաներու հանդէպ կարգ մը պարտականութիւններ ունինք։ Վրէժխնդրութեան և պատժումի մէջ սահմաններ կան զորոնք նկատողութեան առնելու ենք։ Գութը բաւական համարելու է մեզ վիրաւորողներուն զղջումը։

«Ցիշենք որ արդարութիւնը գործադրելու ենք ամէնադոյզն էակներու հանդէպ։ Գթութենէ աւելի խոնարհ վիճակ չի կայ. պէտք է անոնց հետ սովորական գործաւորներու պէս վարուինք և եթէ իրենցմէ աշխատութիւն պահանջենք, իրենց պէտքերն ալ հոգալու ենք։

«Չի կայ բան մը մարդկային բնութեան այնքան յարմար որքան բարութիւնը։

«Երախտագիտութիւնը մեր պարտականութիւններուն ամէնէն մեծն է։

«Մեզի խորհուրդ հարցնողին լաւ խրատ տալու է։

«Եթէ փնտռեն թէ, բաղդատաբար, մեր պարտականութիւնները գլխաւորաբար ո՛րոնք են, պէտք է ցոյց տանք նախ մեր հայրենիքը, յետոյ մեր հայրն ու մայրը, յետոյ մեր զաւակները և մեր տունը որոնց միակ յոյսն ենք, յետոյ մեր մերձաւորները։

«Պէտք է խօսք տալ ագահութենէ, հարստահարութիւնը սիրելը նեղ ու պզտիկ միտքի արդիւնք է։ Ոչինչ այնքան ազնիւ ու հիանալի է որքան դրամը արհամարհել։

«Փառասիրութենէ պէտք է զգուշանալ։

«Պէտք է նախընտրել մահը գերութենէն ու անպատուութենէն։

«Պէտք է փախչիլ հպարտութենէ, արհամարհանքէ ու սնապարծութենէ։ Որքան բարձր ըլլանք, այնքան համեստ պէտք է ըլլանք։

«Շողոքորթները պէտք է վռնտել։

«Թո՛ղ ձեր հարստութիւնը պարկեշտօրէն շահուած ըլլայ, առանց ամօթալի ու պժգալի միջոցներու։ Թող կարելի եղածին չափ շատ մարդու օգտակար ըլլայ, միայն թէ ձեր առատաձեռնութեան արժանի մարդոց։

«Պարկեշտութիւնը իր մէջ կը պարունակէ ինքզինքին յարգանք, ժուժկալութիւն և համեստութիւն, որոնք կեանքի զարդերն են։

«Մեր բոլոր արարքները պէտք է զերծ ըլլան յանդգնութենէ և անփութութենէ։

«Ոչինչ այնքան ամօթալի է որքան հաճոյքն ու մեղկութիւնը, մինչ ոչինչ այնքա՛ն յարմար է պարկեշտութեան որքան ժուժկալ, խիստ ու սակաւապետ կեանք մը ունենալը։

«Երիտասարդներու պարտականութիւնն է ծերերը յարգել։ Այս վերջինները պէտք է անոնց օգնեն իրենց խրատներովը։

«Հեշտասիրութիւնը որ ամէն տարիքներու մէջ ամօթալի է, ա՛լ աւելի ամօթալի կ'ըլլայ ծերութեան առթին։

«Պէտք է զգուշանալ բացականերու մասին չարախօսելէ ու զանոնք ծաղրելի ընելէ։

«Մեր ամէնէն կատաղի թշնամիին հետ վիճաբանութիւն մը ունեցած առեններ պէտք է մեր հանդարտութիւնը պահենք ու չբարկանանք։

«Մեր փափաքները պէտք է սանձենք մեր բանականութեան ձեռքով։

«Լաւագոյն է ինքզինք սիրցնել՝ քան թէ վախ ազդել։

«Պէտք է հեռու մնալ այն բարեգործութենէն որ կը կայանայ մէկէն առնել ու միւսին տալու մէջ։

«Պէտք չէ ուրիշին ունեցածը առնել, ո՛չ ալ աչք տնկել անոր վրայ։

«Բացարձակապէս ամօթ բան է օգտակարն ու պարկեշտը զուգակշռել և երկուքին մէջտեղը վարանիլ։

«Մարդս որ բնութեան կը հպատակի, պէտք չէ որ իր նմանին վնասէ։ Բնութիւնը մեզի կը պատուիրէ մեր նմանին օգնել, մի միայն այն պատճառաւ որ մարդ է։»

Ահաւասիկ հին փիլիսոփաներու բարոյականին ամփոփումը։

Եկեղեցին իր բարոյականը կը դնէ դժոխքի մը մէջ, որով կը սպառնայ եւ արքայութեան մը՝ զոր մեզի կը խոստանայ։ Երկիւղը կամ յոյսն է որ մարդս պարկեշտ պիտի ընէ։

Հիներուն քով բարիին անշահախնդիր սէրն էր միայն։ Ասիկա քրիստոնէական բարոյականին համար աններելի պզտիկութիւն մըն է։

Այսպէս ուրեմն, բարոյականը, բարեպաշտութիւնը, ազնուութիւնը և եղբայրութիւնը աշխարհի չափ հին են։ Ճշմարտութեան հակառակ պիտի ըլլայ զանոնք Ցիսուսի վերագրել։ Ասիկա հին սխալ մըն է զոր իբրեւ ռէքլամ կը տարածեն, և ասոր դէմ պէտք էր որ բողոքէինք, յանուն ճշմարտութեան։

Ցիսուս հրեայ էր. իր մօր և բոլոր ընտանիքին հետ միշտ հրէական կրօնքը պահած և անոր պատուիրանքները գործադրած է։ Իր Ցակոբոս եղբայրը հաւատարիմ մնաց այդ կրօնքին մինչեւ իր մահը և ծանօթ է իր բարեպաշտութեամբը։

Ցիսուսի մահուընէն ետքը իրմէ ծնած երկու աղանդներ կազմուեցան։ Մին՝ առաքեալներուն և մանաւանդ Պետրոսի կողմէ հիմնուած, Երուսաղէմի մէջ, որ կը պահէր հրէական հաւատքը, պատուիրանքներն ու արարողութիւնները եւ նոյն իսկ թլփատութիւնը։ Միակ բանը որ զինք կը զանազանէր հրէութենէ Մեսիայի վրայ ունեցած հաւատքն էր։ Այսպէս ուրեմն, այդ աղանդը հրէութեան մէկ ճիւղն էր և ո՛չ թէ նոր կրօնք մը։

Միւս աղանդը հիմնեցաւ Ս. Պօղոսի կողմէ, որ չէր ճանչցած Ցիսուսը, բայց ինքզինքին հեղինակութիւն մը տալու համար կ'ըսէր թէ Դամասկոսի ճամբուն վրայ երեւցած էր իրեն և զինք առաքեալ անուանած։

(Շարունակելի)

գրաւուած 1888ին Աղի գիւղի Սէլիմ պէյ զատէ Սիւլէյման, Բիւրօ Մահմուտ աղա, Հաջիբրահիմը Հաճի Մուսա և Սիւլէյման աղա և Սէլիմ պէյ անուն բռնաւորներէն։

34. Վան. Լիմ անապատ.—Այս վանքի սեփական հողեր որոնք կալուածագիր ունին, ինչպէս նաև Պէրաթ 600 տարիէ ի վեր, բռնի գրաւած են Ճամիկ և Նօբաչէն գիւղացի Գլօի աղայ Թամիր և Ճնօրաէ, տուրքերը վանքը կը վճարէ չարդ։

35. Վան. Կարճկանի Փիքանց գիւղի Գամոց վանքի սեփական 1 արտ 3 չափ հոց, բռնի գրաւած է 1896ին Փիքանցի Նաղըռալ աղա։

36. Վան. Կարճկան.—Կանճարսի վանքին սեփական 10 արտ և մարգագետիններ գրաւած է բռնութեամբ 1883ին Սէյիտ Ալի, նոյնպէս եկեղեցւոյն սեփական մէկ արտը։

37. Վան. Արճէշ.— Հասպիսնակ գիւղի եկեղեցւոյ արտն 1898ին գրաւած են Սէլման պէյ բռնութեամբ։

38. Վան. Սարիճավուզ.—Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սեփական արտեր 70 տէօնիւմ գրաւած է բռնութեամբ Բիւրօ Մուսէ Սէֆի և իրեն ապարանք բրած 1896ին։

39. Վան. Կարճկան.— Ուրանց գիւղի վանքապատկան արտի 2 չափ բռնութեամբ գրաւած են Ագձորցի Շամօի որդիք։

40. Վան. Կարճկան.— Պաղուանց գիւղի եկեղեցւոյ սեփական 5 արտեր 5 3/4 չափ՝ պարտէզի տեղ 1903ին բռնութեամբ գրաւած է Խոտէժանի Իսօ 1 արտ 1 չափ, 1907ին Փիքանցի Ֆարըլ բռնութեամբ գրաւած է 1 3/4 արտ 1893ի Խարսիչա Մէհմէտ 1 արտ 2 չափ գրաւած բռնութեամբ, և 1905ին Շէյխ Մուսա գրաւած է բռնի 1 արտ 1 չափ։

41. Վան. Աղբակ.— Աստուածածին վանքին ծառերը, քարեր բռնութեամբ գրաւած է Համիտ փաշա։

42. Վան. Աղբակ.— Երկեան գիւղ Ս. Աստուածածին վանքի սեփական հող և մարգագետին կալուածահամարի ժամանակ Բիւրաերն իրենց վրայ գրել տըւած են, և թէպէտ կառավարութեան դիմում եղած է բայց անլսելի մնացած է։

43. Վան. Ս. Բարթողիմէոսի վանքին սեփական բազմաթիւ արտեր՝ չափ 1215, մարգագետիններ՝ 3000 խոտնոց նախ իբր վարձակալ հաստատուած են Շաբաֆ պէյի եղբօրորդի Օսման էն. իսկ այժմ բնաւ վարձք չճանչնալէ զատ՝ բռնութեամբ գրաւած են։

44. Մուշ. Բաղաքավերի Թաղ.— Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյն սեփական տունոց 2800 տէօնիւմ բռնութեամբ Թափու բրած են Ճավար աղայէնց Սահիտ և Սալիհ։

45. Վան. Ցուշաամ.— Եկեղեցւոյն սեփական 1 առուլտնեց 17 տէօնիւմ 1903ին բռնի գրաւած է Վարդիադցի Թավրէժի Բաչիտ Անֆէրաղ։

45. Վան. Կէլէխօր.— Ս. Յովհաննու վանքի սեփական 105 արտեր, մարգագետիններ, և արօտավայրեր ընդամէնը 1500 տէօնիւմ բռնութեամբ գրաւած են Ալմանցի Բիւրաեր, հակառակ անոր որ վանքը Թափու ունի որ կ'գտնուի իբր միւթէվէլլի Արամեան Պետրոս և Թումաճեան Աբրահամին վրայ. Բիւրաերը կեղծ Թափու շինած են։ Դատ վարուած բայց կոմիսակցութեան շնորհիւ Բիւրաերը շահած են։

47. Մուշ. Շիրվանշէյխ գիւղի եկեղեցւոյ սեփական 13 արտ և մարգեր 150 տէօնիւմ և 30 չէնք բռնի գրաւած է Հասանալը Թահիր պէյ։

48. Սեբաստիա. Մանճըլըգ.— Համամլը գիւղի սեփական Ս. Թորոս վանքին 12 արտեր 438 տէօնիւմ, և 12 կտոր հէօճէթով ապացուցեալ Զաքարիա Եղիկապօսէն գրաւած են Համզցի և Մաղաբացի Թուրքեր, տուրքերը վանքէն կը վճարուին։

49. Սեբաստիա. Մանճըլըգ.— Ս. Թորոսի վանք Բէրիդան Մաղարա նոյնք գրաւած են 1 արտ 10 տէօնիւմ, Թափու ունին։

50. Սեբաստիա. Մանճըլըգ Բէօյ Զաըրը. Դարձեալ նոյնք գրաւած են 1 արտ 21 տէօնիւմ։

51. Սեբաստիա. Մանճըլըգ Չիֆթլիկ Էօրէն.— 1 աղըլ 1 մարգ, 150 ձայլ խոտնոց կառավարութիւնը բռնի գրաւած և գաղթականներուն յանձնուցած է 1878ին։

52. Սեբաստիա. Մանճըլըգ Գարագալէ.— Ս. Թորոսի վանուց սեփական 1 արտ 17 տէօնիւմ բռնի գրաւած է 1895ին Համիտէ հազարապետ Հիւսէյնի անդրանիկը Խալիլ։

53. Սեբաստիա. Մանճըլըգ Պօղլու Պունար.— Ս. Թորոս վանքին սեփական 1 արտ 21 տէօնիւմ և 1 մարգագետին գրաւած է, Համիտէի հազարապետ Հիւսէյին։

54. Խարբերդ. Շէնթըլըգիւղ.— Եկեղեցապատկան հողեր 4000 ղրշ. արժէքով 1898ին բռնի գրաւած է Ապաիլլան էֆէնտին կալուածագիրն Հայոց ձեռքն է։

55. Խարբերդ. Զօրտարիչ.— Ապտուլ մեճի վանքին սեփական գետին 3500 ղրշ. արժէքով 1901ին բռնի գրաւած է Մաղսօյ Հասան։ Կալուածագիր ունին։

56. Խարբերդ. Զօրտարիչ.— Նոյն վանքին սեփական 2 էօլչէկ տեղ բռնի գրաւած է 1902ին Խալօ տղը ունի 500 ղրշ. արժէք։

57. Ակն. Կարուշլա.— Ազգային գերեզմանատան սեփական փինոցը բռնութեամբ գրաւած է Կարուշլացի Նալա պէյ 1896ին։

58. Ակն. Արղըն.— Վանքին սեփական կասր հող բռնութեամբ 1880ին գրաւած են Մօրալըի և Հէսէքէի գիւղացիները։

59. Ակն. Նարվէր.— Ազգային ուսումնարանի, սեփականութիւն Հայոց, 1893ի բռնի գրաւած է Օսման պէյ զատէ Րիզա պէյ։

60. Ակն. Անջրգի.— Ս. Նշան եկեղեցիի սեփական 3 արտ, մին Տ. Յարութիւնի անուամբ, միւս երկուքը կալուածագիր չունին, անարժէք վաճառմամբ մը բռնի յափշտակուած է 1895-96էն ի վեր Գասըմ էֆէնտիզատէ Թամիր և Պէքիր աղաներու կողմէ։

61. Ակն. Անջրգի.— Ս. Նշան եկեղեցւոյ սեփական մէկ արտ մուրահակով առ ուր վաճառուած է հազարապետ Խալիլի 1895 թուականին։

62. Ակն. Անջրգի.—Ազգային վագըֆ 1 աղբիւր 1890էն ի վեր բռնի գրաւած է Չիթօղլը Ահմէտ։

63. Ակն. Անջրգի — Հոցկի գիւղի Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ սեփական 1 արտ 1895ին գրաւուած է բռնութեամբ։

64. Ակն. Ապուշէխ.—Եկեղեցւոյ սեփական 1 պարտէզ ջրով, 1900ին գրաւած բռնութեամբ Ապուշէխցի Հաճի Իպրահիմ։

65. Արապկիր. Տէրպէնտէր Թաղ.— Մայր եկեղեցիի սեփական ջրաղաց մը որ այժմ քանդուած է և քովի գետինները բռնութեամբ գրաւած է Չէլիկ օղլու Պէքիր էֆ։

66. Արապկիր. Շուկայ.—Մաս մը եկեղեցապատկան խանութի ճամբայ 1895էն ի վեր բռնութեամբ գրաւած է Մուֆթի զատէ Մահմուտ։

67. Հալէպ.—Հայոց եկեղեցիի սեփական ընդարձակ գետին մը, որ վէճի ներքեւ է կառավարութեան հետ։

68. Հալէպ.—Զէյթունի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սեփական արտը, կալուածագիր ունին 3000 ղրուշ արժէքով, կառավարութիւնը Հայ Հռովմէականաց տուած է։

69. Հալէպ. Մարաշ. - Կեդրոնական վարժարանի սեփական շէնքերը 2000 լիրա արժողութեամբ բռնի գրաւել կ'ուզեն Նասուսի Ղանըզատէները։

70. Ատանա. Փայաս.—Լիմօնլըգ լեռնադաշտ Սաս վանքին սեփական կալուածագրով, այս դաշտը Սաս Տ. Միքայէլ կաթողիկոս Թափու կ'ընէ, վէճ մը Թէեւ կ'ունենայ, բայց վանքը կը շահի, յետոյ Թէմիզի կ'ելլայ խնդիրը և ի մնաս վանքին վճիռ կը բեկանուի և հողերը կառավարութեան ձեռքը կը մնան. չգիտցուիր թէ Թէմիզի վճիռը Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին հաղորդուած է թէ ոչ։

71. Ամասիա. Մարզուան.—Ս. Աստուածածին վանքի սեփական արտը 800 տէօնիւմնոց, բռնի գրաւած է 1894ին Բէքիմ օղլու Նուրի և մօտակայ Թուրք գիւղերու ազդեցիկ բէկերը. վանքին սեփականութիւնը հաստատուած է Խիգաֆի վէքիլ Ահմէտ Նուրի էֆէնտիի կնիքով, ինչպէս նաև իլամով՝ դրուած հինգ տարի առաջ Ամասիոյ Թէմաքիը Սէնէտաթ քոմիսիոնէն։

72. Ամասիա. Նովըլա գիւղ. Ս. Աստուածածին վանքի սեփական արօտավայր երկու ժամ շրջապատով 1894ին գրաւած են Սարայ Խօշ բէյլերէն Զօզան Օղլու Ալի, Պայրամ օղլու Եուսուֆ, և մաս մըն ալ տեղացի Չերքէզները. Վանուց սեփականութիւնը հաստատուած է հէօճէթով մը, որ վաւերացած է Միւթէվէլլիէն։

73. Ամասիա. Վանքի գիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սեփական հոսուն ջուրը Թուրք գիւղացիք գրաւած են և տարուան մէջ հազիւ քանի մը օր ջուր կ'տրուի վանքին։

74. Ամասիա. Մարզուան.—Վանքին գիւղի սեփական Ֆարօղլու աղբիւրը վանուց սեփական ըլլալն հաստատուած է հէօճէթով, և 1321ին տրուած իլամով, բայց նորէն գրաւած են վանքին գիւղի Թուրքերը։

75. Ամասիա քաղաքին մէջ պարտէզ մը՝ 20 տէօնիւմ տարածութեամբ, կառավարութիւնը բռնի գրաւած է. Թափու ունի, այժմ զօրանոցի պարտէզին միացուած է, թէպէտ մեծ կարեւորութիւն ունի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ կից ըլլալուն։

76. Եօզղատ. Սարղունի.— Բէօհնէքէշլիր գիւղի եկեղեցւոյն սեփական մէկ կալուածն իր մօտ գտնուած մզկիթին պատճառաւ անոր համարուելով և վճիռ արուելով Ֆէթվախանէէն վաւերացուած է։

77. Ենկիւրի չորս եկեղեցիներու սեփական գետին, որոնց վրայ ոտնձգութիւն ընել կ'ուզեն Հռովմէականք և չեն Թողուր որ պարիսպ քաշուի։ Դատավարութիւն եղած և ի նպաստ Հռովմէականաց վճիռ տրուած է։

78. Գասըմմուլիա.— Տէվրէկ-Համիտիէի եկեղեցւոյ սեփական 18 տէօնիւմ արտեր, որք հէօճէթի Շէրի ունին՝ Թուրք խուժանը գրաւած է։

79. Գասըմմուլիա. Տէվրէկ-Համիտիէ եկեղեցւոյ սեփական 60 կանգուն հող բռնի գրաւած են Բիւչիւք Ահմէտի ժառանգորդք։

80. Իզմիթ Եալովա Չուքուր գիւղի եկեղեցւոյ սեփական 100 տէօնիւմ արտը, որ 50 լիրա արժէք ունի 750 ղրշ.ի տուրքի փոխան կ'վաճառուի։

81. Ենկիւրի. Եօզկատի քաղաքէն 6 ժամ հեռի Բէօնէ գիւղի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ կալուած 50 ոսկի արժող հող մը՝ սուտ վկաներով իբր մզկիթին կալուած ընդունիլ տուած են։

82. Վան-Պաշգալէի Ս. Բարթողիմէոս վանուց 960ի չափ սերմնցու անխելուտարածութեամբ հողերը գրաւած են ղրբասցի Բիւրաերը։

ՎԵՐՋ

Արտաքին Լուրեր

ՌԱՅԽՍԹԱԿԻՆ ՄԷՋ

Գերման Ռայխսթակին 12 փետր.ի նիստն ալ նախորդին պէս արտակարգ կերպով անցաւ, որովհետեւ վիճաբանութիւնները զինուորներու հանդէպ սպաներուն կողմէ գործադրուած խստութիւններուն և գերմանական բանակներուն մէջ ընկերվարական սկզբունքներուն տարածման շուրջը դարձան։ Ինչպէս յայտնի է, վերջերս մանաւանդ ընկերվարականութիւնը ո՛չ միայն հսկայ յառաջդիմութիւններ ըրած է Գերմանիոյ ժողովուրդին մէջ, այլ նաև պետական պաշտօնատարներուն և նոյն իսկ բանակին մէջ, ինչ որ Ռայխսթակի վերոյիշեալ նիստին մէջ յայտարարեց նոյն իսկ Գերմանիոյ պատերազմական նախարարը։ «Բանակին մէջ, յայտարարեց նախարարը, շատ դժուար կ'ըլլայ կարգապահութիւնը պահել, որովհետեւ նորակոչ զինուորներուն շատերը քանդիչ գաղափարներով սնած կուգան։» Նախարարին այս յայտարարութեան վրայ, բռնկեցաւ պահպանողական կուսակցութեան երեսփոխան Բուլից. «Կը խնդրեմ պատերազմական նախարարէն որ, ըսաւ, առանց բաներ աւելի եւ տարածեալ չգրաւեն բանակին մէջ։ Մեր բանակը, իբր այսօրուան վիճակին մէջ, իբր այսօրուան սպայակոյտովը աշխարհի մէջ անզուգական է և եթէ ցարդ կրցած է Բրուսիոյ զօրաւոր նեցուկը ըլլալ և ազգին հպարտութիւնը կազմել, ասիկա իր կարգապահութեանը շնորհիւ եղած է։» Ու նոյնպէս բուռն եղաւ նաև ճառը արմատական երեսփոխան Պ. Կօթայնի, որ յայտարարեց. «Ամենադէշ կարգապահութիւնը այն կարգ մը բարձրաստիճան սպաներունն է, որոնք իրենց ստորակարգեալները կը չարչրկեն։ Ձեր նախորդը, պատերազմ. նախարար ֆօն Այնէմ կ'ըսէր թէ ասիկա բանակին համար ամօթ մըն է։ Դուք կ'ուզէք որ զինուորները սպաներուն կողմէ տրուած ամենէն լիրբ հրամաններն իսկ կատարեն, առանց յօնքերնին պռոտելու։ Դուք կ'ուզէք որ անոնք գետին նետուած Թուղթերը լզեն, որ օտար Վիսթուլայէն կ'անցնին։ Ու կ'ըսէք անոնց. «Կրնաք յետոյ բողոքել»։ Ա՛ս է որ դուք կարգապահութիւն կը կոչէք։ Անշուշտ առանց խստութիւններ ի գործ դնելէ եղբը, կրնաք արտօնել որ բողոքեն, բայց այդ բողոքները չպիտի հասնին անոնց որոնց պէտք է մտացուին, որով հետեւ զինուորները մեռած պիտի ըլլան արդէն։ Դահլիճը հրամայեց սպաներուն որ երեսփոխաններու դիմում չընեն. այս միջոցը գործադրելով դահլիճը Սահմանադրութեան հակառակ վարուած եղաւ։» Արմատական երեսփոխանը խօսեցաւ յետոյ պատերազմ. պիւտճէին վրայ, ըսելով որ պէտք է զեղչել զայն։ Պատերազմ. նախարարը երեսփոխան Կօթայնի պատասխանելով. «Խորհեցէ՛ք, ըսաւ, թէ ի՛նչ պիտի արժէ մեր հայրենիքին ձախող պատերազմ մը։ Ցուցնելու համար ձեզի թէ ո՛րքան կը ծախսեն այլեւայլ տէրութիւններ իրենց պատերազմ. նախարարութեան համար, ցոյց պիտի տամ ձեզի երկու թուանշաններ որոնք Գերմանիոյ և Ֆրանսայի իւրաքանչիւր անհատի համար ըրած զինուորական ծախքերը կը ներկայացնեն։ Ահա այդ թուանշանները. Գերմանիա՝ 27.37 ֆր., Ֆրանսա՝ 35.68 ֆր.։»

⁂ Ռայխսթակի փետր. 14ի նիստին մէջ ընկ. երեսփոխան Շէյփլին հետեւեալ ոչ նուազ տարօրինակ յայտարարութիւնները ըրաւ. «Միտաօրպակի զինուորներու 5րդ ջոկատին ենթասպաներէն մէկը կը հրամայէ զինուորներուն որ արշալոյսը չծագած ելլեն և ամենաբուռն ցուրտ մը ըրած ատեն, անողոք կերպով կը չարչարէր զանոնք։ Ուրիշ զինուոր մըն ալ գլխիվայր կախեր են լաստակերտ մը, այնպէս որ խեղճը չդիմանալով վար կ'իյնայ ու ծանրապէս կը վիրաւորուի։ Տեղակալ մըն ալ գրեթէ ամէն օր կ'ապտակէր իր զինուորները և անխնայ ծեծած հարուածներ կուտար անոնց։ Այս տեղակալին երկու տարի բանտարկութեան պատիժ մը միայն տրուեցաւ։ Շատ չէ՞ր այս պատիժը, պարոններ, ուրեմն զարմացէք քիչ մը։ Ուրիշ զինուոր մըն ալ բանակին մէջ չարչարանքներ կրելուն համար դասալիք եղաւ, յետոյ բանակ կը վերադառնայ, յայտարարելով որ ճշմարիտ մարտիրոսութիւն մը կրած ըլլալուն համար է որ դասալիք եղաւ։ Դահիճ ենթասպան տասը օրուան համար արգելքի կ'ենթարկուի, իսկ զինուորը 7 ամսուան բանտարկութեան պատիժ կը կրէ...։ Ձեզի անկ է Պ. Նախարար, բանակը ազատել անանկ մարդերէ որոնք ասանկ վայրենութիւններ ի գործ դնելով ժողովուրդին աչքին առջեւ վարկաբեկ կ'ընեն բանակը։»

Նախարարը այս հարցումներուն երբեք ուղղակի պատասխան չտուաւ, այլ ի մէջ այլոց հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ, որոնք միաձայնութեամբ ծափահարուեցան. «Այս նկարագրութիւնները այն գաղափարը կուտան մանաւանդ օտարներուն թէ գերմանական բանակը այսօր 1870ի ժամանակուան պէս ոչ բաւական ուժով է և ոչ ալ կազմ ու պատրաստ, այլ կատարեալ անկազմակերպ վիճակ մը ունեցող հրոսախումբ մըն է։»

ՉԻՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Պեթերսպուրկի Ռոսիա Թերթը կը գրէ թէ բացարձակապէս անհիմն է օտար Թղթակիցներու տուած այն լուրը՝ որուն համաձայն՝ իբր թէ Ռուսիա Չինու մէջ ունեցած շահերը պաշտպանելու համար գործ դրած միջոցներուն մէջ Գերմանիոյ աջակցութիւնը կրած է և թէ Երրեակ-Զինակցութիւնը տկարացած է։ Ցաւալի է որ Չինու տուած պատասխանը պիտի հարթէ դժուարութիւնները։ Գլխաւոր դժուարութիւնը թէյի մենաշնորհը կը կազմէ զոր Չինաստան Մօնկոլիոյ մէջ մտցուցած է, հակառակ 1881ի դաշնագրութեան տրամադրութիւններուն։ Ռուսիա կը յայտարարէ թէ ռուս կառավարութիւնը երբեք յարձակողական քաղաքականութեան մը չհետեւիր և չուզեր օգուտ քաղել իր դրացիներուն տկարութենէն։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԴԱՀԼԻՃԸ ԿԱԶՄՈՒԱԾ

Ֆրանսայի նախարարութիւնը վերջնապէս կազմուեցաւ սապէս.— Պ. Պ. Մօնի՝ վարչապետ և ներքին գործոց նախարար, Գրիւփի՝ արտաքին գործոց, Անթուան Բէրրէ՝ դատական, Պէրթօ՝ պատերազմական, Տէլքասէ՝ ծովային, Քայյօ՝ ելմտական, Սթէկ՝ կրթական, Տիւմօն՝ հանրօգուտ շինութեանց, Մէսիմի՝ գաղթային, Բօլ Պօնքուր՝ աշխատութեան, Մասէ՝ առեւտրական, Համօ՝ երկրագործական նախարար։ Թղթատարական և հեռագրական անկախ նախարարութիւն մը պիտի հիմնուի և այս պաշտօնը պիտի յանձնուի Պ. Շօմէի։

⁂ Նոր նախարարութիւնը աշխարհական քաղաքականութեան մը պիտի հետեւի և պիտի ջանայ խաղաղութեան և կարգապահութեան շրջանի մը մէջ իրագործել ընկերային եղբայրութեան քաղաքականութիւնը։ Պիտի ընդունի համեմատական ներկայացուցչի դրութիւնը։ Կոչ պիտի ընէ երկաթուղիի ընկերութիւններուն՝ ի նպաստ պաշտօնէ հեռացուած գործաւորներուն։ Պիտի պահպանէ սապօթաժի զալումի վերաբերեալ օրինագիծը և երկաթուղիի գործաւորներուն բանթոշի իրաւունքը արգիլող օրէնքին մէկ մասը պիտի ջնջէ։ Եկամուտի վրայ տուրքի սկզբունքը պիտի որդեգրէ։

⁂ Նոր վարչապետը յայտարարած է թէ նոր դահլիճը հաւատարիմ պիտի մնայ անկէ առաջ կնքուած դաշնակցութեանց և համաձայնութեանց։

Ներքին Կեանք

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Հոտէյտայէն փետր. 16 թուով կը հեռագրեն թէ ո և է տեղեկութիւն չկայ դէպի Թէհամէ յառաջացող ըմբոստներու մասին։ Մէնախայէն խոյս տուած ապստամբներուն և զինուորներէն պաշարուած հաւատարիմ բնակչութեան միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցած է։ Կը կարծուի որ այդ ըմբոստները դէպի Թէհամէ յառաջացող ապստամբներուն պիտի միանան։ Ամէն պարագայի մէջ, մէկ-երկու օրէն, կարեւոր ընդհարում մը տեղի պիտի ունենայ։ Բայց անոնց թիւը 5-6000էն աւելի չըլլալուն, անպատճառ պիտի յաղթուին։

⁂ Հոտէյտայէն փետր. 16 թուակիր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Եէմէնցիներուն և զինուորներուն միջեւ ընդհարումները կը շարունակուին Սանայի ու Աօիրի շրջակաները։ Բայց Իմամ Եահեայի կուսակիցները տեսնելով որ զինուորները միշտ յաջողութիւններ կ'ունենան, բանագնացներ ղրկած են՝ հնազանդութիւն յայտնելու համար։

⁂ Եէմէնի կուսակալ և զինուորական հրամանատար Մէհմէտ Ալի փաշա հետեւեալը կը հեռագրէ փետր. 12 թուով. «Դէպի Մէնախէ ճամբայ ելած զինուորները յաղթականօրէն մուտ գործած են Պէյթիւլ-Ուլիի, Մէնահէի և Աթարէի մէջ։ Նոյնպէս Հօրանի և Ճէյալի բոլոր գիւղերը գրաւուած են։ Գնդապետ Րիզա պէյի կողմէ Պէյթիւլ-Ֆաքիհէէն առաքուած 11 փետր. թուակիր հեռագիր մը համաձայն, ընդհարումներու միջոցին զինուորները փայլուն քաջութիւն մը և կորով մը ցոյց տուած են, ըմբոստներուն կորուստները մեծ են։»

⁂ Ճիտտէէն առջի օրուան Ժիւռնալ քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Մէքքէի Շէրիֆը Լիա-Քոնֆուտա-Իպհա ճամբով Սանա պիտի երթայ։ 6000 Թուրք զինուորները Քոնֆուտայի մէջ Շէրիֆին կը սպասեն։ 6000 Արաբներ ալ ճամբան պիտի միանան։ Շէրիֆին պաշտպանները Հիճազի ճամբով Իպհա մեկնած են, իրենց աջակցութիւնը ընծայելու համար այդ քաղաքը պաշտպանող Սիւլէյման փաշայի։ Իպհայի վրայ յարձակած է Սէիտ Իտրիս։ Քոնֆուտայի և Իպհայի միջեւ հաղորդակցութիւնները խզուած են։

⁂ Եէմէնի արշաւախումբին հրամանատար Իզզէթ փաշա Հոտէյտա հասնելով իր պաշտօնին ձեռնարկած է։ Իզզէթ փաշա հիմնարկէքը կատարած է Հոտէյտա-Սանա երկաթուղիի գիծին շինութեան։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Մաթէնի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը կ'իմանայ թէ ծովային նախարար Մահմուտ Մուխթար պէյ պիտի հրաժարի մօտ ատեն։ Մ. և Ց. կուսակցութիւնը կ'ուզէ տապալել եպարքոսն ալ։ Հագգը փաշայի դահլիճը կանգուն մնաց, շնորհիւ Սելանիկի երեսփոխան Րահմի պէյի սպառնացին յայտարարութեան։ Բարիզեան թերթին Թղթակիցը դիտել կուտայ որ կառավարական կազմալուծումը կ'աւելնայ ամէն օր, Մ. և Ց. կուսակցութեան տատամսումին պատճառաւ, որ կը վարանի գործադրելու ելմտական նախարար Ճավիտ պէյի մասին սահմանած յանձնառութիւնը։

⁂ Թանին կ'ըսէ թէ արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշա հրաժարելու պարագային, կամ Սօֆիայի սամ. դեսպան Ասըմ պէյ և կամ Րէշիտ փաշա արտաքին գործոց նախարար պիտի անուանուի։

ԴԱՀԼԻՃԸ ԵՒ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐԸ

Թանին իր երէկուան խմբագրականին մէջ Խորհրդարանի ընդդիմադիր կուսակցութեան վրայ խօսելով հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ։ Ասկէ չորս տարի առաջ, կ'ըսէ Թանին, կամուրջին վրայ կոյր մուրացկան մը կար, որ բարեգործներուն գութը շարժելու համար, իր ծախած սիկառէթի թուղթին անունը կը պոռար բարձրաձայն. «Բանօրամա՛, Բանօրամա՛։» Այսպէս ալ քանի մը անկարներ (ընդդիմադիրները) կը գոչեն դահլիճին երեսին, «Հրաժարեցէ՛ք, հրաժարեցէ՛ք։» Եթէ կը կարծեն որ իրենց զրպարտութիւններով պիտի կարենան դահլիճը բռնադատել որ հրաժարական տայ, կը սխալին։ Իրենց անձնական յարձակումներով փոխանակ նախարարութիւնը ցնցելու, ընդհակառակը թէ՛ ներքուստ և թէ արտաքուստ կ'աւելցնեն կառավարութեան արժանապատուութիւնը և բլէֆութիւնը։ Արտասահմանի մէջ գիտեն թէ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը ծրագիր չունի և ի փոխարէն անձնական յարձակումներ կը գործէ։ Անոր դրամագլուխը զրպարտութենէ կը բաղկանայ։ Բայց զրպարտիչները ոչ է տեղ չունին պարկեշտ մարդոց մօտ։ Երկրին մէջ, Մ. և Ց. կուսակցութիւնը, որ երկրին ճակատագրին համար պատասխանատու է, անժխտելիօրէն կը գնահատէ թէ որքա՛ն վտանգաւոր պիտի ըլլար դահլիճը զրկել իր վստահութենէն, չարամիտ յարձակումներու հետեւանքով։ Ընդդիմադիրները մտքերնին դրած են ամէնքն ալ զրպարտելու, ամէն նոր նախարար նախատելու, կարծելով թէ Մ. և Ց. կուսակցութիւնը բան մը չպիտի կրնայ ընել։ Այդ ճշմարտութիւնը հասկցուած ըլլալով, բնականաբար մեծամասնութիւնը իրար անցած է։ Դահլիճին դիրքը ալ աւելի ամրապնդուած է այդ յարձակումներուն հետեւանքով։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Հելլէնական դեսպանատան գործակատար Պ. Ալէքսանտրօբուլօ, առջի օր, արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշայի հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ֆէրբէլիի միջադէպին վրայ։ Նախարարը հաւաստեց թէ խիստ հրամաններ տրուած են սահմանագլխի իշխանութեանց, միջադէպերը դադրեցնելու համար, և թէ քննութիւն մըն ալ բացուած է։ Րիֆաթ փաշա առաջարկեց որ հելլէն կառավարութիւնն ալ միեւնոյն միջոցները ձեռք առնէ և պատժէ հեղինակները այն միջադէպին, ուր երկու Թուրք զինուորներ սպաննըւած էին։

⁂ Յունաստանի Թագաւորը վարչապետ Պ. Վէնիզէլոսը իր մօտ հրաւիրելով յանձնարարած է որ սահմանագլխի հելլէն զինուորները կրաւորական դիրք մը բռնեն։

⁂ Մօրնինկ Բօսթ օսմ. կայաններու զինուորներուն կը վերագրէ սահմանագլխի միջադէպերը։ Անգլ. թերթը կ'աւելցնէ թէ այդ միջադէպերը կրկնուելու պարագային, Յունաստան սահմանագլխի զինուորներուն թիւը պիտի աւելցնէ։

ԱՆԳԼ. ԹԵՐԹԻ ՄԸ ԽՐԱՏԸ

Մօրնինկ Բօսթ կը գրէ. «Եթէ երբեք Թուրքիա չուզէ իր սխալները ուղղել, եթէ երբեք չյարգէ սահմանադրական սկզբունքները, ազատականները ու չափաւորները պէտք չէ զարմանան, տեսնելով որ Անգլիա կը հեռանայ այն ընթացքին, որուն կը հետեւէր բարեացակամ Թուրքիոյ նկատմամբ։»

ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

Սքիւպի հիւսիսային կողմը հրոսախումբ մը երեւան ե'լած է տասներկու հոգիէ բաղկացած, որոնց երեքը իսլամ Ալպանիացի։ Հրոսախումբին կը հրամայէր Սթոյչէ Արիչէֆ խմբապետը։

⁂ Քումանովայի Օրէշէչ գիւղին մօտ ընդհարում կատարուած է տասնըհինգ հոգինոց պուլկար հրոսախումբի մը և զինուորներուն միջեւ։ Հրոսախումբը մթութենէն օգուտ քաղելով խոյս տուած է, սակայն խումբէն երկու հոգի վիրաւորուած են։ Զինուորներէն կորուստ է երկու հոգի սպաննուած և վեց հոգի վիրաւոր։

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Մ. և Ց. կուսակցութիւնը իր վերջին նիստին մէջ որոշեց պաշարման վիճակը երկարաձգել որքան ատեն որ կառավարութիւնը յարմար դատէ, մինչեւ որ հանրային անդորրութիւնը ապահովող օրէնքներէն ոմանք բարեփոխուին և Խորհրդարանին կողմէ վաւերացուին։

ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Գերման թերթի մը Պոլսոյ թղթակիցը հետեւեալ անհաւատալի լուրը կը հաղորդէ իր լրագրին. «Եըլտըզ Քէօշկի մէջ բանակած Թնդանօթաձիգներու գունդ մը, որ հրաման ստացած էր դէպի Եէմէն մեկնելու, պատճառաբանելով, մերժած է ճամբայ ելլելու։ Զօրաբանակին հրամանատարը պաշարել տուած է Եըլտըզ-Քէօշկը։ Ժողովրդեան իմաց տրուած է որ գիշերը կռիւ մը տեղի պիտի ունենայ հաւանաբար։»

ՁՄԵՌԸ

Գոնիայէն կը հեռագրեն թէ ձիւնը հալիլ սկսած ըլլալով՝ Գոնիա-Կ. Պոլիս երկաթուղիի գծին վրայ երթեւեկը վերսկսած էր։ Սակայն նորէն ձիւն տեղալուն համար ճամբան գոցուած է։ Գասթէմունիէն կը ծանուցանեն թէ Բէնտէրէի մէջ տիրող դէշ օդին և ցրտութեան պատճառաւ սարսափելի հիւանդութիւններ ծագած են, հարբուխը և չարատենդը աւեր կը գործեն։ Դպրոցները փակուած են նախզգուշութեան համար։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Լօնտոնի օսմ. դեսպանատան կողմէ եղած դիմումին վրայ, արտաքին գործոց նախարարութիւնը եպարքոսութեան առաջարկած է առաջնակարգ մարտանաւ մը ղրկել, ներկայ գտնուելու համար այն նաւահանդէսին, որ տեղի պիտի ունենայ Անգլիոյ Թագադրութեան հանդէսին։ Այդ առաջարկը վաւերացուած ըլլալով Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ, ծովային նախարարութեան զեկուցուած է զրահաւորի մը ընտրութիւնը կատարելու։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Ֆրանսական դեսպան Պ. Պօմբառ, առջի օր, եպարքոսին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ֆրանսական դրամագլուխներու մասնակցութեան վրայ թէ՛ Բաղտատի և թէ Անատոլուի կողմերը երկաթուղիներու շինութեան մէջ։ Իրիկուան դէմ ելմտական, ներքին և արտաքին գործոց նախարարները այդ խնդրի մասին խորհրդակցեցան եպարքոսին հետ։

ԺԱԳ ՄԷՆԱՇԷ ՊԷՅԻ ՇՈՒՐՋԸ

Ինչպէս նախընթաց օր մեր Խորհրդարանի բաժնին մէջ գրած էինք, Լութֆի Ֆիքրի պէյ 327ի պիւտճէի մասին խօսած ատեն, կը քննադատէր կառավարութիւնը Թագսիմի մարզարանին առթիւ, ըսելով թէ հանրային կարծիքը կը դատափետէ Մէնաշէ պէյը և ուրիշներ, որոնք ամէն դրամական խնդիրներու կը միջամտեն։ Այսպէս Լութֆի Ֆիքրի պէյ կերպով մը կ'անուանարկէ Մէնաշէ պէյը և ուրիշներ։ Սակայն Ճավիտ պէյ, Հագգը փաշա և ներքին գործոց նախորդ նախարար Թալաթ պէյ հարկ եղած պատասխանը տուին, յայտարարելով թէ՝ Մէնաշէ պէյ պատուաւոր, գործունեայ և Օսմ. Հայրենիքին շահը մտածող անձ մըն է։ Արդարեւ Ժագ Մէնաշէ պէյ թէ՛ Սահմանադրութենէն առաջ և թէ անկէ վերջը եղած է պատուախնդիր պաշտօնեայ մը. իսկ այժմ եւրոպական և մասնաւորաբար ֆրանսական մեծ հաստատութեանց ներկայացուցիչն է։ Ժագ պէյ միշտ կ'աշխատի օտար դրամագլուխը մտցնել Թուրքիա և գործածել հանրօգուտ ձեռնարկներու մէջ, ինչ որ մեծապէս գնահատելի է Թուրքիոյ բարգաւաճման տեսակէտով։ Հետեւաբար Լութֆի Ֆիքրի պէյ և ընկերները փոխանակ Ժագ Մէնաշէ պէյի նման օգտակար անձերու ուժը և կորովը ջլատելու, պէտք է ընդհակառակը քաջալերեն զանոնք, երբ մանաւանդ իրենք են որ միշտ կը ջատագովեն օտար դրամագլուխին մուտքը։ Օտար դրամագլուխը ինքնաբերաբար չէ որ կը մտնէ ոեւէ երկիր, այլ Ժագ Մէնաշէ պէյի նման երկրին շահը մտածող անձերու ձեռներէցութեամբը։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Իտալական դեսպան Պառոն Մայոր տէ Պլանշ առջի օր արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշայի հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ափրիկեան Տրիպոլիս Իտալացիներուն կացութեան վրայ։ Ետքը դեսպանը ներքին գործոց պաշտօնատունը գնաց, նախարարին հետ տեսակցելու հա մար։ Բայց Խալիլ պէյ բացակայ ըլլալուն, այցաքարթը ձգեց։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Պաղտատի երեսփոխան և Թանինի խմբագիր Պապանզատէ Իսմայիլ Հագգը պէյ կրթական նախարար անուանուած ըլլալով, կայս. իրատէ մը վաւերացուց այդ անուանումը։ Եպարքոսութեան կողմէ նոր նախարարին հաղորդուեցաւ այդ իրատէն։ Նոր նախարարը առջի օր Բ. Դուռ երթալով, վարչապետին հետ տեսակցեցաւ։

⁂ Կրթական նոր նախարարը ծնած է Պաղտատի մէջ։ Սուլթանիէ և Միլքիէ վարժարաններէն շրջանաւարտ եղած է։ Ցեռոյ Հուգուգի վարժարան յաճախելով վկայական ստացած է։ Ասկէ առաջ պաշտօնավարած է օտար մամուլի դիւանին մէջ։ Վերջերս Թանինի մէջ խմբագիր էր և օրուան խնդիրներուն վրայ յօդուածներ կը հրատարակէր։

ԿԱՅՍ. ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Նախորդ եպարքոս և ծերակուտական Հիւսէին Հիլմի փաշայի եղբոր Միթիլլիի մէջ սպաննութեան առթիւ Սուլթանը իր կայս. թիկնապահներէն մէկը ղրկելով ցաւակցութիւն յայտնել տուաւ։

ԹԱԳՍԻՄԻ ԳԵՏԻՆԸ

Թուրք թերթի մը ըսածին նայելով, տասնըհինգի չափ երեսփոխաններ թագրիր մը տալով Երեսփ. Ժողովի նախագահութեան, առաջարկած են որ վիճաբանութիւն կատարուի Թագսիմի գետնին վրայ, որպէսզի այդ գետնին վաճառումը օտար ընկերութեան մը՝ արգիլուի։

Օրուան Դէպքեր

ԱՆԴՐԱՎԱՐՏԻՔ - ՇՐՋԱԶԳԵՍՏԻՆ ՓՈՐՁԱՆՔՆԵՐԸ.— Անցեալ օր, Բերա, Կալաթա Սէրայի մօտ ժողովրդեան մեծ համախմբում մը կար։ Արդեօք ինչ պատահած էր, կը հարցնէին հոնկէ անցնողները։ Իրողութիւնը սա էր որ կին մը օրուան նորոյթը եղող անդրավարտիք-շրջազգեստը հագած, փողոց ինկած էր, իր տարօրինակ արդուզարդը ցուցադրելու համար։ Բայց պչրասէր կինը ստիպուեցաւ վաճառատուն մը ապաստանիլ, որուն դրան առջեւ բազմութիւնը երկար ատեն սպասեց։

ԳՈՒԶԳՈՒՆՃՈՒԳԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Սոյն հրդեհին պատճառած նիւթական վնասը 80000 ոսկի է, որուն 20000ը ապահովագրուած։ Այրած 91 տուներուն 60ը կը պատկանէին Հրեաներու, 20ը՝ Յոյներու և 11ը՝ Հայերու։ Հրդեհը ծագած է ածխավաճառին խանութէն, որ 70 ոսկիի ապահովագրուած էր։

ԴԻԱԿ.— Սիրքէճիի մօտ թափուր գետնի մը վրայ գտնուած է 5-6 ամսու տղու մը դիակը, թուղթի մէջ փաթթուած։ Բժշկական քննութեան ենթարկուած է դիակը։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՆ ԱԼ ԿԻՆ Կ'ԱՌԵՒԱՆԳԵՆ — Էսկիշէհիրի ոստիկաններէն ոմանք խաբէութեամբ կ'առեւանգեն աղքատ մարդու մը կինը և հանրատան մը մէջ կը բռնաբարեն անոր պատիւը։ Այդ կնոջ ազգականներէն մէկը իմանալով եղելութիւնը, կը փորձէ անպատուութենէ ազատել զայն, բայց կը վիրաւորուի ոստիկաններուն կողմէ։ Քննութիւն բացուած է այդ մասին։

Խորհրդարանական Քրոնիկ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ 49ՐԴ ՆԻՍՏ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը առջի օր գումարուեցաւ ժամը 11ին, նախագահութեամբ Ահմէտ Րիզա պէյի։ Նախորդ նիստի ատենագրութեան ընթերցումէն յետոյ կարդացուեցաւ կառավարութեան կողմէ ղրկուած թէզքէրէ մը որով Երեսփ. Ժողովին կը յղէր Մարտ ամսուան համար առժամեայ ելեւմտացոյց մը՝ 30 միլիոն ղրշ. ծախքով։ Ղրկուեցաւ պիւտճէի յանձնաժողովին՝ ստիպողական որոշումով։

Դատական Նախարարութիւնը իր ելեւմտացոյցին մէջ գլուխներու փոփոխութիւն մը կ'առաջարկէր. Ընդունուեցաւ։ Նոյնպէս ընդունուեցաւ կրթական նախարարութեան և կալուածահամարի վարչութեան ելեւմտացոյցերուն մէջ գումարի փոխադրութիւններ։ Մաքսային վարչութեան ելեւմտացոյցին վրայ 1 600,000 ղրշ.ի յաւելում մը կը խնդրուէր։ Ընդունուեցաւ։ Պապա-Պուրնուի և Պանտըրմայի վրայ փարոս մը հաստատելու համար ելեւմտական Նախարարութեան ելեւմտացոյցին մէջ 56 հազար ղրուշի խնայողութիւն մը ցոյց կը տրուէր։ Ընդունուեցաւ։ Գոսովայի կուսակալութեան մէջ զինուորական գործողութիւններու հետեւանքով վնասուած տուներու շինութեան համար երկու միլիոն ղրշ.ի յաւելուածական վարկ մը կը խնդրուէր։ Թալատ պէյի առաջարկին վրայ որոշուեցաւ այս գումարը անցնել յառաջիկայ մարտի առժամեայ ելեւմտացոյցին մէջ։ Ընդունուեցաւ։ «Տէօյչէ Պանք»է առնուած կանխավճարին իբր մասնավճար 181 հազար ոսկիի գումար մը աւելցուեցաւ. Հանր. պարտուց վարչութեան ելեւմտացոյցին վրայ։

Ժողովը յետոյ անցաւ պատժական օրէնքին բարեփոխուած յօդուածներուն խորհրդակցութեան։

Կարդացուեցաւ 8րդ յօդուածը, որուն տրամադրութեամբ եթէ մէկը ոճիր մը գործելէ և անոր պատիժը կրելէ ետք 10 տարուան մէջ ուրիշ ոճիր մըն ալ գործէ, երկրորդ ոճիրին համար կը տնօրինուի աւելի ծանր պատիժ մը։

Հօճա Թէվֆիգ էֆ. այս յօդուածը «Շէրիաթ»ի դէմ գտաւ, ըսելով որ ոճիրի մը պատիժը պէտք է տրուի ոճիրին մեծութեան համեմատական կերպով։ Դատական նախարարը հերքեց Հօճա Թէվֆիգի խօսքերը։ Յարութիւն էֆ. Պօշկէզէնեան ըսաւ որ ցկեանս բանտարկութեան տեղ պատիժը սաստկացնելով՝ գլխատութեան պատիժ տալը հակառակ է արդարութեան և քաղաքակիրթ ազգերու ընդունած սկզբունքին, որ է հետզհետէ վերցնել մահուան պատիժը։ Հօճա Իլեաս էֆէնտի ևս դէմ խօսեցաւ Հօճա Թէվֆիգ էֆէնտիի։ Կէսօրէն ետք խօսեցան Զօհրապ, Հասան Ֆէհմի, Ապտուլլահ Ազմի, Իլեաս էֆէնտիներ և ուրիշներ։ Անոնք ըսին որ երկրորդ ոճիրին պատիժը ծանր ըլլալու համար անհրաժեշտ չէ որ առաջին պատիժը տանուած ըլլայ, ուրիշներ երկրորդ ոճիրին ծանր պատիժ տալու համար պահանջեցին որ երկրորդ ոճիրը նոյնը ըլլայ առաջին ոճիրին հետ։ Թէր ու դէմ վիճաբանութիւններէ ետք ընդունուեցաւ յօդուածը քանի մը բարեփոխութիւններով։

Ազգային Կեանք

ՔԱՂԱՔ. ԺՈՂՈՎԻ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Քաղաք. Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներու տնօրինութեամբ։ 1.— Ըստ հրաւէրի՝ ներկայացան յարաբերական խնդիրներու համար կազմուած Յանձնաժողովը, Օսմ. Խորհրդարանի, ինչպէս նաեւ Ծերակոյտի Հայ անդամները և ծանօթ օրէնսգէտները. խորհրդակցութիւններ կատարուեցան Պատրիարքարանի և Բ. Դրան միջեւ բանակցութեան նիւթ եղող յարաբերական [illegible] խնդիրներու մասին և մասնաւորապէս նկատողութեան առնուեցաւ գրաւեալ հողային խնդիրը, և որոշուեցաւ նոյն խորհրդակցութիւնները շարունակել յառաջիկայ երկուշաբթի իրիկուն Բերայի արհեստանոցի սրահը գումարուելով. իսկ յառաջիկայ ուրբաթ օր Քաղ. Ժողովոյ հետ վերստին հաւաքաբար նկատողութեան պիտի առնուի այդ խնդիրը։ 2.— Ղալաթիոյ Օսմանեան Նամակատան դատական խնդրոյն նկատմամբ ևս խորհրդակցութիւններ կատարուելով, Դարաքէօզեան խնամակալութեան անդամներէն Մկրտիչ էֆ. Ասատեան խնդրոյն պատմականը ըրաւ և աւելցուց թէ դատավարութեան ընթացքը այնչափ նպաստաւոր չերեւար և առաջարկեց որպէսզի Պատրիարքարանի կողմէ պաշտօնապէս դիմում մը ըլլայ առայժմ յետաձգել տալու համար դատը։ Ժողովը Ասատեան էֆ.ի այս առաջարկը ընդունելով, որոշեց ընդ փոյթ հարկ եղածը ի գործ դնել։ 3.— Բարիզէն Պասմաճեան էֆ. իր պատրաստած [illegible] բառարանին առաջին մասը ղրկած էր։ [illegible] կտակի խնդիրը վարչութեան կողմէ Ազգային Ժողովոյ նկատառման յանձնուած և հարցաքննման առարկայ եղած ըլլալով, որոշուեցաւ սպասել [illegible] վճռոյն ըստ այնմ հարկ եղածը ի գործ դնելու համար։ 4.— Պէշիկթաշի Ազգ. վարժարանի ուսուցիչ Արիստակէս Պօյաճեանի պաշտօնին մասին, Ուսումնական և նոյն Թաղի Թաղ. Խորհրդոյ գրերը նկատողութեան առնելով, որոշուեցաւ Քաղաք. Ժողովի յաջորդ նիստին հրաւիրել Պէշիկթաշի Թաղ. Խորհուրդը այս մասին հարկ եղած բացատրութիւնները տալու համար։ 5.— Խարբերդի Առաջնորդարանէն անհատներու անուան արձանագրեալ եկեղեցապատկան կալուածներու մասին հրահանգ խնդրուած էր։ Ժողովը որոշեց խնդիրը Յարաբերական Յանձնաժողովին ղրկել, նկատողութեան առնելու համար։ 6.— Ժողովը որոշեց հեռագրով Մշոյ Առաջնորդարանէն տեղեկութիւն ուզել թէ տեղացի Իպրահիմին Գամ գիւղացիներու դէմ բացած արեան տուրքի (տիէթ) խնդիրը ինչ վիճակի մէջ է այժմ։ 7.— Ժողովը նկատողութեան առաւ Ֆէրիգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ կրկին գրութիւնները։ Նոյն գիւղին մէջ նոր վարժարանի մը հաստատութեան և Փնտըլեան կտակի գումար Բերայի Թաղ. Խորհրդէն պահանջելու մասին։ Ժողովը որոշեց Կտակաց Հոգաբարձութենէն այդ կտակի մասին տեղեկութիւններ ուզել և հրաւիրել Բերայի Թաղ. Խորհուրդը որ իր և Ֆէրիգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ մէջ 1905ին կնքուած պայմանագրութիւնը շարունակէ գործադրել [illegible], հարսանիքներէ և [illegible] գոյացած խառն հասոյթներուն մասին։ 8.— Կիլիկիոյ Տ. Սահակ Կաթողիկոսին կողմէ կառավարութենէն սահմանուած նպաստի խնդրոյն համար ուղղած գիրը, ինչպէս նաեւ Իսկէնտէրունի Տ. Գրիգոր քահանայի գիրը՝ տեղւոյն և շրջականներու կարօտ երկրագործներուն՝ Մր. Բէնէնիի կողմէ բաշխուած նպաստներու մասին, յանձնուեցաւ Սարգիս էֆ. Սուինի ուսումնասիրելու համար։ 9.— Բաղէշէն Գասպար Ղազարեանի ունեցած ստացուածներուն Խնդրատար վանքին կողմէ գրաւուած ըլլալուն մասին յիշեալին ուղղած բողոքագիրը նկատողութեան առնելով, որոշուեցաւ փութով բացատրութիւններ ուզել Բաղէշի Առաջնորդարանէն։ 10.— Այնթապի Թաղ. Ժողովը գրով մը կը խնդրէր որ ուսուցչութեան պաշտօնին պատրաստելու համար աղջիկ մը Պոլսոյ աղջկանց [illegible] բարձրագոյն վարժարաններէն մէկուն մէջ դաստիարակուի։ Ժողովը Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան նկատառման յանձնեց խնդիրը, հարկ եղածը ի գործ դնելու համար։ 12.— Գարթալէն բազմաստորագիր հանրագրով մը Մայր Եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդին դէմ կը գանգատին Պէզճեան Յարութիւն Ամիրայի կտակը չգործադրելու համար։ Ժողովը որոշեց այդ մասին լսել Կտակաց Հոգաբարձութեան տեղեկութիւնները, քանի որ Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդն ալ իր կարգին պէտք եղած բացատրութիւնները տուած է այդ խնդրոյ մասին։ 13.— Ժողովը որոշեց Ատանայի վերջին դէպքերուն առթիւ տակաւին բանտը մնացող Հաճընցի և ուրիշ հայ բանտարկեալներու արձակումը խնդրել, կայսեր գահակալութեան առթիւ։ 14.— Ժողովը նկատի առաւ Մայր Վարժարանի վերաշինութեան խնդրոյն վերաբերեալ Ազգ. Ժողովոյ մէկ գիրը և որոշուեցաւ յաջորդ նիստին հրաւիրել [illegible] Միհրան էֆ. Մուրատեանը՝ ընթացք տալու համար խնդրին։ 15.— Պօզաճըեան գաւառակի Ռումլուկին գիւղի Հայոց կողմէ իմաց կը տրուէր թէ Ահմէտ Չավուշ անուն չարագործ մը զինեալ և իր գլուխը խումբ մը հաւաքած՝ եկեղեցիին դրան առջեւ զէնք արձակելով սպառնացած է հայերուն՝ «Ձեզի մահը պիտի ընենք» ըսելով և թէ Պօզաճըի կառավարութիւնը այս առթիւ հայոց կողմէ եղած բողոքները նկատողութեան չէ առած. հետեւաբար իրենց կեանքը վտանգի մէջ է, ուստի կը խնդրուէր զիրենք ապահովցնող արագ տնօրէնութիւն մը ընել։ Ժողովը որոշեց այսօր իսկ ներքին գործոց նախարարին հարկ եղած դիմումը ընել և այդ աշխատութիւնը յանձնեց Ժողովական Տօքթ. Տաղաւարեան և Գործակատար էֆ.ներուն։

ՄԻԱՑԵԱԼԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Միացեալի տարեկան պարահանդէսը տեղի ունեցաւ առջի իրիկուն Բըթի-Շանի ձմեռնային թատրոնին մէջ։ Ներկայ էր մեծ բազմութիւն մը, դիմակաւոր և անդիմակ։ Թատրոնին սրահը այս առթիւ շքեղօրէն զարդարուած՝ ելեկտրական լոյսերու մէջ կը լողար։ Անկարելի է հակիրճ տողերու մէջ նկարագրել Միացեալի պարահանդէսին փայլն ու շքեղութիւնը։ Մէկ խօսքով անհաւասար յաջողութիւն մը ունեցաւ ան, նիւթական և գեղարուեստական կրկին տեսակէտներով։ Ներկայ էին՝ բացի հայ ծանօթ, պետական թէ ազգային անձնաւորութիւններէ, վարչապետ Հագգը փաշա, Րիֆաթ փաշա, Ճավիտ պէյ, Էվգաֆի նախարար Խալիլ պէյ, Թալաթ պէյ, կայս. Ա. սենեկապետ Լութֆի պէյ, Խուլուսի պէյ, կեդր. հրամանատար Շէհապ պէյ, Ֆաթիհի զօրաբաժնին հրամանատար Իսմայիլ Հագգը պէյ, Սիլիվրիէի հրամանատար Սալիմ պէյ, Սապահէտտին պէյ, Մ. Կէրսօն, Մ. Ֆօն Հարթման, Մ. Պօբ, օսմ. երեսփոխաններէն՝ հօճա Վասֆի էֆ., Հիւսէյին Ճահիտ պէյ, Սէյիտ պէյ, Ֆէյզի պէյ, Պասրի պէյ, Բավլօֆ էֆ. և ուրիշներ։ Հինգ մրցանակ սահմանուած էր ամէնէն ինքնատիպ տարազը կրող դիմակաւորներուն։ Առաջինը ստացաւ Ալպանեցին, մրցանակն էր մանուկի մը արձան. երկրորդը՝ Սալոմէն, մրցանակն էր հայելիով արձանիկ մը. երրորդը՝ Ալպանուհին, չորրորդը՝ Չինուհին, հինգերորդը՝ Ժիւփ Գիւլօտ (վերջին նորաձեւութիւն)։ Այս երեքն ալ ստացան բիւրեղէ զարդանօթներ։ Մրցանակները գնահատելու համար կազմուած էր մասնախումբ մը Տիկին Սեւվիչեանէ, Տիկին Պ. Խորասանճեանէ, Տիկին Կիւմիւշկերտանէ, Տիկին Ց. Գույումճեանէ և Տիկին Ա. Հիւսմիրզէ։ Զուտ հասոյթը 2000 ոսկիէն աւելի է, ինչ որ կատարելապէս կը պսակէ ամէն ակնկալութիւն։ Ծախք եղած է 200 ոսկի. քոթիյոնի առարկաներէն շատը նուէր եկած է Բարիզէն։ Պետրոս էֆէնտի Հալաճեան այս հասոյթին արդիւնաւորման մէջ շատ կարեւոր բաժին մը ունի։ Օտար հաստատութիւնները՝ հանրօգուտ շինութեանց նախարարին դիմումին վրայ կարեւոր գումարներ առաջարկած են, մինչդեռ եթէ օսմանեան նպաստը տային՝ առնուազն 500 ոսկի նուազ պիտի ըլլար այս տարուան հասոյթը։

ԿՏԱԿԱՑ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

1.— Կարօտ ուսանողներուն նպաստելու համար Կտակաց Հոգաբարձութիւնը վարչութեան կողմէ եղած յանձնարարութեան համաձայն կտակները քննելով և հարկ եղած տեղեկագիրը պատրաստելով որոշեց Քաղաք. Ժողովին մատուցանել։ 2.— Հոգաբարձութիւնը Պէզճեան Ամիրայի կտակի խնդիրը նկատի առնելով մանրամասնութեամբ քննեց և որոշեց յառաջիկայ չորեքշաբթի արտակարգ ժողովի մը մէջ եզրակացութիւնները հաղորդել Քաղաք. Ժողովին։ 3.— Ազգ. մատենադարանի խնդրին համար Պ. Յակոբ Շահպազ ներկայացաւ ժողովին և անոր տուած բացատրութիւններու հիման վրայ խորհրդակցութիւններ կատարուեցան՝ եզրակացութիւնը թողլով յառաջիկային։

ՇՔԵՂ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂՔԱՏ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՄԸ

Այս գիշեր Թաքսիմի պարտէզին կից գտնուող զբօսարանին մէջ շքեղ պարահանդէս մը պիտի տրուի, ի նպաստ աղքատ ընտանիքի մը։ Գին տոմսակին 10 ղրուշ։

Վերջին Ժամ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Թուրք թերթի մը ըսածին համաձայն, Օսմ. Գօմիթէի Սելանիկի կեդրոնը համոզուած ըլլալով որ երիտասարդ և անփորձ անձեր իբր նախարար չեն կրնար իրերու վիճակը բարւոքել, մտադիր է փորձառու անձեր նախարարութեան պաշտօնին կոչել, հոգ չէ թէ անոնք տարբեր կուսակցութեան մը պատկանին։ Եթէ այդ գաղափարը արմատ բռնէ, վարչապետութեան պաշտօնը պիտի առաջարկուի Հիւսէին Հիլմի փաշայի կամ Սաիտ փաշայի։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպանին համար կ'ըսուի թէ արտաքին գործոց նախարար պիտի անուանուի։ Այդ բանը կը վերագրուի Աւստրիոյ քաղաքականութեան փոփոխումին Արեւելեան և Պալքանեան խնդիրներու մասին։ Մարքիզ Բալլավիչինի մօտէն գիտակ ըլլալով այդ խնդիրներուն, կ'ուզուի անոր յանձնել Աւստրիոյ արտաքին քաղաքականութեան ղեկը։

ՍԵԼԱՄԼԸԳԸ

Երէկ, Սելամլըգի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Սինան Փաշա մզկիթին մէջ։

ՊԱՀՐԻՅԷ ՄԻՒՀԱՍԻՊԷ ՏԱՅԻՐԷՍԻՆՏԷՆ

51000 ատէտ կրանիթ ճինսինտէն պարքէ թաշը։

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն միւպայաա օլունաճագ [illegible] կրանիթ ճինսինտէն պարքէ թաշը [illegible] միւնագասայա գօնուլմուշ վէ թէքլիֆնամէլէրին [illegible] օլունաճաղընտան [illegible] ։ 16 շուպաթ 326

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ

Որպէսզի դասագրքերու ընտրութեան առթիւ դժուարութիւններ չծագին, կ'առաջարկենք որոշակի գրել մեր գիրքերուն անունն ու տեսակը։ Ասով՝ Պոլսոյ մէջ գրքերու առաքումը կատարողներ դժուարութիւն չեն կրեր և սխալ գիրք չեն ղրկեր։

⁂

Կը խնդրենք նաեւ դպրոցական վիճակացոյցներ ղրկել մեզի՝ պարբերաբար՝ ճշդելով աշակերտներուն թիւը, դասարաններուն աստիճանը, ուսուցիչներուն անունը և մականունը, ինչպէս և անոնց աւանդած ճիւղերը, եւայլն։ Ղրկել նաեւ ուսուցիչներուն լուսանկարները՝ կենսագրական ծանօթութիւններու հետ, ինչպէս կանխաւ յայտարարուած էր։

ԴԱՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՍԱԼՕՆ ՐՈՒԱՅԵԱԼ
ՄԱԶԵՐՈՒ ՅԱՐԴԱՐԱՆՔ ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՊԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ
Մուեֆր Կլավանի փողոցին, Ա. Ցարկ, թիւ 2

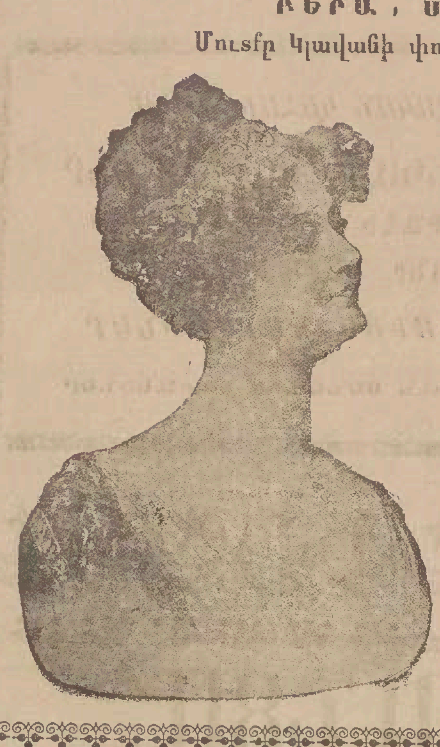

Կը խնդրուի յարգանօք մը այցելել նոյն սալօնը, իր բացման առթիւ, որ Դեկտ. 24ին տեղի ունեցած է։
ՄԱԶԵՐՈՒ ՅԱՐԴԱՐԱՆՔ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ՁԵՒՈՎ
ԳԼԽՈՒ ԼՈՒԱՑՈՒՄ
ՇԱՄՊՈՒԱՆ ԵՒ ԱՆԹԻՍԷՊԹԻՔ
ԿԵՂԾԱՄՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ՝
ՆՄՈՒՇԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ
ՆԵՐԿԵՐՈՒ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
8

ՄԷՊՏԱՒԻ ՍԵՆԱՒԻ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ
ԳԱՍԱՊՃԱՏԷ ՀԱՄՏԻ
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ
Օգճըլար-Պաշի, թիւ 25

Սոյն գործարանին մէջ կը նորոգուին նիքէլէ, ոսկիէ, արծաթէ առարկաներ, և վերնիկազօծման, կալվանօբլասթիի յատուկ գործեր կը պատրաստուին մեծ խնամքով։ Մետաղէ հինցած ամէն կարգի առարկաներ, ինչպէս սեղանի և թէյի սպասներ, ժամացոյցներ և արհեստաւորներու վերաբերեալ կարգ մը առարկաներ այնքան խնամքով և ճարտարութեամբ կը նորոգուին որ տեսնողը կը կարծէ թէ անոնք գործարանէն դեռ նոր դուրս ելած են։ Թէ՛ ոսկերիչներուն և թէ ուրիշ արհեստաւորներու և թէ նոյնպէս ընտանիքներուն կը յանձնարարենք անգամ մը այցելել սոյն համբաւաւոր գործատունը, անձամբ համոզուելու համար։ 12

Օ ՌԸՆԱՐ ՊԼԷՕ
Մ. ՀԱՅՄՈՎԻՉ
ՓՈՒԹԱՑԷ՛Ք, ՓՈՒԹԱՑԷՔ ԵՒ ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄՈՒՇՏԱԿԵՂԷՆԻ ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐԸ

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ձմրան գլխարկներու մօտէլներ, մուշտակէ թօքեր, մուշտակներ, էթօլներ, փողկապներ եւայլն։ Մուշտակեղէնի անվիճելի մասնագէտ Պ. ՀԱՅՄՈՎԻՉ, որ այդ վստահելի վաճառատան՝

"Օ ՌԸՆԱՐ ՊԼԷՕ"
Բերա Բասաժ Բանայիա թիւ 3-4

տէրն է, անսովոր ճաշակով մը ընտրութիւններ ըրած է։ Պ. ՀԱՅՄՈՎԻՉ փափագելով իր բազմաթիւ յաճախորդները գոհացնել վայելչութեան և կատարելութեան տեսակէտով, Եւրոպա կատարած ուղեւորութեան միջոցին գնած է վերջին նորաձեւութեան համաձայն պատրաստուած ամէն տեսակ ձմեռնային գլխարկներու և մուշտակներու մթերք մը։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 22

ՄԵԾ ԱՒԻԹ
ՄԵԾ ԱՒԻԹ
ՄԵԾ ԱՒԻԹ

ՎԱՍԻԼԱԹՕ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Թիւնէլին կից Վասիլաթօ վաճառատունը մօտ օրէն պիտի փլցուի, Թիւնէլին [illegible] ըլլալու համար։ Այս առթիւ մեր ընթերցողներուն կը յիշեցնենք և կը յանձնարարենք թէ ճերմակեղէնի և Թօհաֆիէի վերաբերող ապրանքները մեծապէս զեղչուած գնով կը ծախուին։ Պէտք ունեցողներուն կը յանձնարարուի այս առիթը չփախցնել։

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՅՕԴԱՑԱՒՆԵՐՈՒ ԴԷՄ
ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄ
ՌՕԶՕՏԻՆ ՄԻՐԻՋԵՄՕՎ

Այս անվրիպելի և ազդու դեղը, որ դուրսէն կը գործածուի, արմատապէս կը բուժէ հին և նոր յօդացաւերը, յօդատապը, կաթուածը, զառամեալի ցաւը, կողացաւերը և ամէն տեսակ ջղացաւութիւնները։ Այդ կարգի հիւանդները կրնան բուժուիլ այս դեղին շնորհիւ, պայմանաւ որ կանոնաւորաբար և յարատեւութեամբ գործածուի ան։ Բոլոր գլխաւոր դեղագործներուն քով կը ծախուի։ 9—10

ՌԷՔԼԱՄ - ՌԷՔԼԱՄ - ՌԷՔԼԱՄ
Փորագրիչ եմ, տպարան ունիմ։ Դիմողները խիստ գոհ պիտի մնան։ Բաթալոկներս ձրի կը ղրկեմ։
ԳԷՈՐԳ ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ
Կալաթա, Եիւքսէք-Գալտըրըմ թիւ 45

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Հետեւեալ պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ 1911 յունուար 1/14էն սկսեալ, սա փոխառութեանց.

1896ի 5% ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ,
կտրօն, թիւ 29
1902ի ՄԱՔՍԱՅԻՆ %ին 4 ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
կտրօն, թիւ 16
1901-1905ի ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
կտրօն, թիւ 11
1908ի %ին 4 ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
կտրօն, թիւ 3
1904ի %ին 4 ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ
կտրօն, թիւ 9

Տոկոսները պիտի վճարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին կողմէ, ամէն օր, բաց ի տօնական օրերէ, առաւօտեան ժամը 10էն սկսեալ մինչեւ 2ուկէս. իսկ ուրբաթ օրերը՝ առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ կէսօր։ Թուակիր պօրտրօներու հետ ներկայացուած կտրօններուն փոխարէն՝ պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ իր շրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ, պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքային։

Կ. Պոլիս, 31 դեկտ. 1910 13—11

ԱՒՍՏՐԵՒՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ
ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՃԱՇԱՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՍԱԼՕՆԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ԶԱՐԴԱՐՈՒՑԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԵՆԵԱԿԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 320 (ՆԱԽԿԻՆ ՊԱԼԷ ՔՐԻՍԹԱԼ)

ՄՆԱՅՈՒՆ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ
ԱՆԿՈՂՆԻ ԿԱԶՄԱԾՆԵՐ, ԹԹՈՅՆԵՐ, ՍԹՕՌՆԵՐ,
ՊՐԻԶՊԻԶՆԵՐ
ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ
ԹԻՒԼԷ ԵՒ ԿԵՐՊԱՍԷ ՎԱՐԱԳՈՅՐՆԵՐ
ԱՄՊԱՂԱԺԻ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
Չափու վրայ յանձնարարութիւններ
բնակարաններու համար

ԱԼԼԻԱՆՑԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնատեղի՝ ԺԸՆՈՎԱ
Ընկերութեան դրամագլուխը՝ 15.000,000 ֆրանք
Պահեստի դրամագլուխը՝ 35.000,000 ֆրանք
ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԺԸՆՈՎԱ, ՊԱԼԷ ՏԸ ՄԷՐԻՏԻԱՆԱ

Ընկերութեան Հիմնադիրները
Քրէտիթօ Իթալիանօ՝ Ժընովա, Մանցի եւ Ընկ.՝ Հռոմ
Պանք Ֆիւր Հանտէլ եւ Ընկ.՝ Պերլին, Նացիոնալ Պանք Ֆիւր Տէօյչլանտ՝ Պերլին
Տրէզտնըր Պանք՝ Պերլին, Մէրք Ֆինք եւ Ընկ.՝ Միւնիխ
Քրէտի Անշթալդ՝ Վիեննա, «Միւնիխ» Վերապահովագրական Ընկ. Միւնիխ
Էվան Մէքէնցի, Ընդհ. Տնօրէն՝ Ժընովա

Ընդհ. Տնօրէնի օգնական
ՏՕՔԹ. ՈՒ. ՄԷՔԷՆՑԻ

Ընդհ. Տնօրէն
ԷՎԱՆ ՄԷՔԷՆՑԻ

Ընդհ. գործակալներ ամբողջ Թուրքիոյ համար՝ ՍԹԱՎՐԻՏԻՍ ԵՂԲԱՐՔ
Ապիտ խան, Ղալաթիա

Կեանքի ապահովագրութիւն, խառն, օժիտի համար. — Զանազան սակագներ. — Նոր և նպաստաւոր սակագներ. — Խիստ չափաւոր ապահովագիններ. — Խիստ անկաշկանդ պայմաններ. — Բացարձակ ապահովութիւն. — Սեղմող պայմաններու բացակայութիւն. — Վնասներու և ապահովագիրներու արագ կարգադրութիւն։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ
Ընկերութեան դրամատուներն են՝
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ ԵՒ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ

ԼԱ «ՓՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ»
ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1864ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ. — Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և [illegible]ութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն տրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք մը Ֆրանսի մէջ 1910 Հոկտ. 15ին դրուած գումար՝

22,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան
ԿԱԼԱԹԱ
ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ՔԱՐԱՓ

Տնօրէն
Թ. ՌԸՊՈՒԼ
72—36

ԹՈՄԱՍ ՌԻՒԼԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալեքէթ	3607	Տօմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիօ	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Աթինաքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սցէրօ	1203
Գամպանօ	1822	Տինամօ	504	Իտաքօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Գարարինօ	1264	Էգօ	3464	Իտալօ	5540	Նէքօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Գըֆֆալօ	4481	Էլասքասօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օտօ	4100	Թոքիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էդաքօ	1841	Քլէօ	1053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիբրօ	1837	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրալինէ	242
Գարբէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քօնտօ	1700	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գալօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտր	2272	Ռիալթօ	3329	Վելլինկթըն	2391
Սօսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լօրէնցօ	3191	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոնկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօմէօ	1789	Թօրօ	
Դորօ	895	Կրասանօ	1695	Մարէնկօ	1273	Ռոզարիօ	134	Մայօն	

Տիսօ շոգենաւը, նաւապետ Րէմթըն, հոս ժամանած է։
Ալերրօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօնսըն, հոս ժամանած է։
Թօրօ շոգենաւը, նաւապետ Սթիք, մարտ 10ին հոս կը ժամանէ։
Սաֆօ շոգենաւը, նաւապետ Հօրնքէսլ, մարտ 20ին հոս կը ժամանէ։
Քօլէնսօ շոգենաւը, նաւապետ Պրանթըն, մարտ 21ին հոս կը ժամանէ։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏՐԻՑՑՕ
Թիւ 22—24, Ֆէ[illegible]ր Պիւլէթ խան, Ղալաթիա

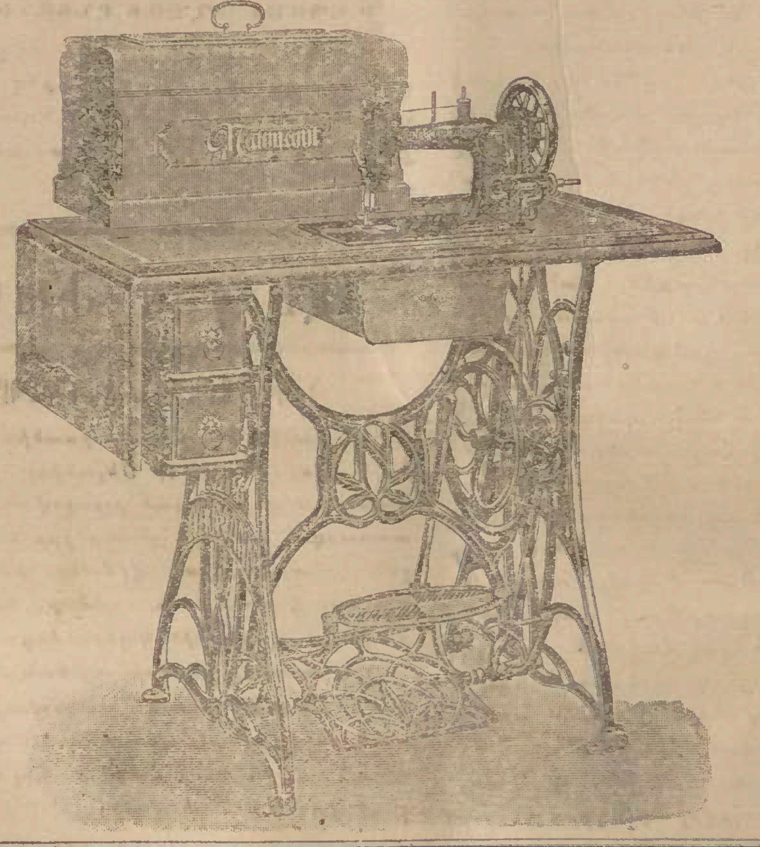

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԱԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ՆԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԿԵԴՐ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիւտավէնտիկեար խան թիւ 3, 4—14, 15
Մթերանոց, Պէշիկթաշ, Աքարէթլէր թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին
մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ԿԵՂԾԻՔԸ ՄԻ ԸՆԴՈՒՆԻՔ

ՄԷՆԻԷՐԻ-ՇՕԳՕԼԱՆ
ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Է
Օրական սպառումն է 60,000 քիլօ
Փնտռեցէք ՄԷՆԻԷՐԻ ՇՕԳՕԼԱՆ

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԸԼ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Ճէյմս Գիլտինկ Զըրչ Սթրիթ։
Ընկ. դրամատունն է Տհի Լոնտոն էնտ Բրովէնշըլ Պանք-Լիմիթըտ, 42 Քասըլ Սթրիթ, Լիվըրբուլ։

ՏՀԻ ՆՈՐԹ ԻՍԹԸՐՆ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկ. կեդրոնատեղի. — Պանք Չէմպըրս, Պօնտկէյթ Տարլինկթըն
Ընկ. դրամատունը. — Տհի Լոնտոն Ճօյնթ Սթօք Պանք Լիմիթըտ-Տարլինկթըն

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհաւասար ուղղամտութեան և արդարասէր ու պատրաստակամ սովորութեանց համաձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ շէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամենէն աժան գիներով։ Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակագոյց։ Ապահովագր. ընկերութեանց համաձայնագրէն (թէրիֆա) դուրս կ'աշխատին։

Արեւելքի ընդհանուր լ'ազօր Տնօրէն (Manager)
ՎԻՔԷՆ Ա. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ
Secretary
ԵԴՈՒԱՐԴ ՃԱՊԵԱՆ

Ղալաթիա, Իլիասի խան, թիւ 7, 8
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

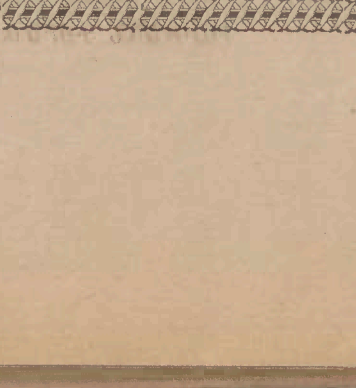

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ԺԱՄԱԳՈՐԾ
ԺԱՔ ՀԱԶԱՅ
461, ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 461
Ռուսաց. Նամակատան դիմաց

ՄԻԱԿ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ
ՆՈՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Նորոգութիւնները խնամով կը կատարուին
աժան կերպով և մէկ տարուան
երաշխաւորութեամբ

Ադամանդազարդ ժամացոյցներու մեծ մը մեծ պաշար կը գտնուի
Արեւելեան զոհարեղէններ՝ խիստ աժան գիներով
Հին եւ բանկագին քարերու գնում ամենաբարձր գիներով
Վաճառատունին դուռը գտնուած ելեկտրական ժամացոյցը եւրոպական
եւ թրքական ժամերը ցոյց կուտայ 8—50

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ
ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ, ՊԻՐԷՕՍԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԻՋԵՒ ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ. — Սեղանի գինին ձրի

Օսմանիէ շոգենաւը, նաւապետ Գաթթէօչի, Աղեքսանդրիայէն կը հասնի մարտ 5ին, մարտ 7ին Դշ. օր, կէս օրէն յետոյ ժամը 3ին ճամբայ կ'ելլէ դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Մէթիլէ, Իզմիր և Պիրէա։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Սախիէ շոգենաւ, նաւապետ Ցինոլէյ, 1911 1/14 մարտ երեքշաբթի օր Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, 4/17 մարտ շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպոլու, Տարտանէլ, Միթիլէ, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրէթ, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ՏՕՔԹՕՐ
ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Համալսարանի Ակնաբուժական Կլինիքին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և ԺԸՆԷՎԻ հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Շիլերը (շաշի) կը շտկէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու յատակ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, ափրոդիտեան ախտէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը ներարկելով արմատապէս կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ ճարտարքի (քէրաթ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն տեղողութենէ զուրկ և ամէն աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը զետեղէ։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր, Պաղչէ-Գաբու, Համիտիէ Սէպիլին դիմաց Իւթիւճեան դեղարանը. կէսօրէն վերջ Բերա, Շիշակ Ճամբայ, Ֆրանսական հիւպատոսարանին դիմաց, 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրեր ձրի դեղարանը, իսկ Երեքշաբթի օրերը ցերեկէն վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ։

50—48

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
Բերա, Շիշակ Ճամբայ, Թաքսիմի Ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ, 52 թիւ ապարդըման։

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեքտրականութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիաֆանօսքոփիի, ռինօսքոփիի, լարինգոսքոփիի ու ամէն նորագոյն մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխու պտոյտը ու հինցած ցաւերը, ականջի ծորելը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած տձեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս կը շտկէ նորահնար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազմաթիւ կարգի հիւանդներու Եւրոպայի մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և աղօց կոկորդի նշիկները (պատէժմէկը) կը հանէ առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր Պահչէ Գաբու, Համիտիյէ օթելի դէմ, Աբիկ Իւթիւճեան դեղարանը. իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիշակ Ճամբայ, Թաքսիմ, Ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ, Թիւ 52 ապարդըմանը։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 31—55

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ. — Թանզիմաթի հարիւրին 4 օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 մարտ 1/14ին աւարտող արժեթուղթերուն թիւ 30 կտրօնները, ինչպէս նաեւ 1896ի փետր. 1/14ի 12րդ վիճակահանութեան մէջ ամորթի չելած պարտաթուղթերը եթէ մինչեւ 31/13 մարտ չներկայացուին վճարման համար, ջնջուած պիտի համարուին։ 12—7

Կ. Պոլիս, 15 փետր. 1911

*** ԱԶԴ. — Թէմլէքիի Բրիօրիթէ հարիւրին 4 օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ 1911 փետր. 1/14էն սկսեալ, պայմանաժամը այդ թուականին լրացող թիւ 36 կտրօնին վճարումը, ինչպէս նաեւ յունուար 1/14ի վերջին վիճակահանութեան մէջ ամորթի ելած պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին կողմէ։ Ի փոխարէն կտրօններու և արժեթուղթերու, որոնց պէտք է ընկերանան թուանիշ պօրտրօններ, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի։ Այդ ընկալագիրը իր չկեղծուելութեան հանուելու թուականէն տասը օր յետոյ վճարման համար պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնին։ 12—7

Կ. Պոլիս, 4 փետր. 1911

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ՝	տարեկան	108 ղր.
» » »	վեցամսեայ	60 »
Գաւառներու համար	տարեկան	108 »
» »	վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համ.	տարեկան	35 ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.. բաժանորդները անպայման կանխիկ, [illegible] կը տպագրուին. [illegible]